

**HADERSLEV
IDRÆTTS FORENING
1922-1972**

Svend Anker Iversen
Lænkebjerg 30
6100 Haderslev

HADERSLEV IDRÆTTS FORENING

1922–1972

---

22. AUGUST

Svend Anker Iversen
Lænkebjerg 30
6100 Haderslev

Haderslev Idræts Forening er medlem af:
Dansk Athletik Forbund (DAF)
under Dansk Idræts Forbund (DIF)
Sønderjysk Idrætsforening (SI)
under De danske Skytte, Gymnastik- og Idrætsforeninger
Haderslev samvirkende Idrætsforeninger (HsI)

Vi takker Sparekassen Haderslev for velvillig støtte
til udgivelsen af dette jubilæumsskrift.

Redaktionsudvalg: F. R. Hansen (ansvh.)
Bent Clausen, Knud Andersen og Harry Nielsen

Tilrettelægning og tryk:
A/S Modersmaalets Trykkeri, Haderslev

Ved udarbejdelsen af dette skrift var to muligheder taget i betragtning, nemlig:

a t man fulgte modellen fra 1947, dvs. en tidsinddeling med bestemte fastlagte perioder, eller

a t man bad ledere og aktive omtale forskellige emner selvstændigt, og a t man endvidere bad forhenværende og nuværende aktive få ordet mere end i 25 årsskriftet for at fortælle om deres oplevelser og meninger.

Det blev de sidstnævnte tanker, der blev grundlaget for udarbejdelsen af skriftet.

At et resumé fra de første 25 år måtte med var en naturlig ting.

At udviklingen også for de sidste 25 år måtte beskrives var en selvfølge. De jyske og danske mestre, danske rekordholdere, deltagere på det danske landshold, deltagere i nordiske og europæiske mesterskaber samt deltagere i olympiske lege, skulle have deres plads.

Festudvalget — økonomiudvalget, kunne vi også skrive — måtte også komme til orde. Festlige arrangementer og medlemsmøder er en uvurderlig bestanddel af foreningens arbejde, men også arbejdet med at skaffe midler til de sportslige aktiviteter er af meget stor betydning.

Ved udarbejdelsen af et jubilæumsskrift kommer sjældent jubilæumsårets samtlige resultater med. Da vi har jubilæum midt i højsæsonen ville vi skære resultater fra både jyske og danske mesterskaber samt landskampe, afholdt efter dagen, fra. Derfor har en kreds af tidligere og nuværende ledere påtaget sig at udarbejde en oversigt over resultater og placeringer i officielle holdkampe og mesterskaber fra såvel atletik som håndbold. Denne oversigt vil blive udarbejdet, når sæsonen er afsluttet og udsendt til alle, der har modtaget hovedskriftet, samt til alle, hvis navne forekommer i denne oversigt.

F. R. HANSEN

På HIF's jubilæumsdag vil jeg gerne på kommunens vegne ønske til lykke og sige tak for godt virke i 50 år.

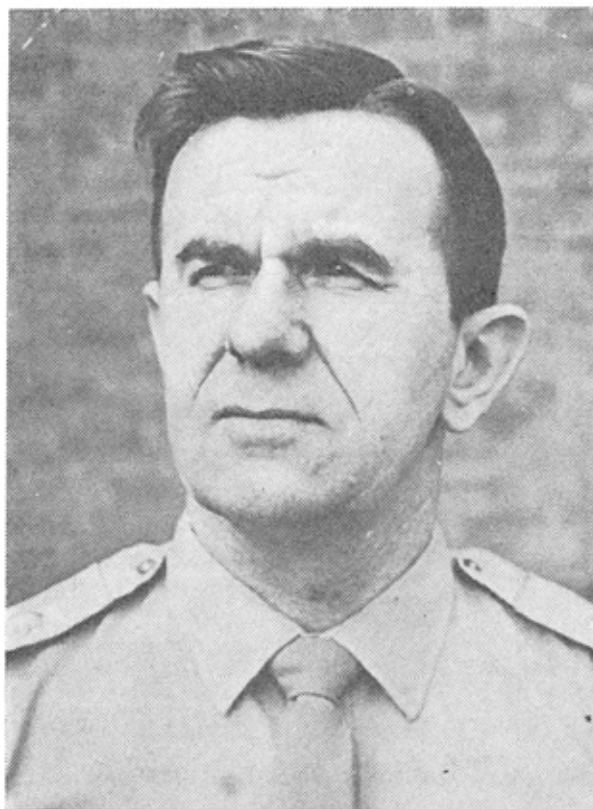
Idrætten har i jubilæumsperioden haft skiftende forhold. I gamle dage måtte adskillige vanskeligheder overvindes, idet de ydre rammer – stadion, sportshal m. v. – ikke fandtes. Man udførte sin idræt under de forhåndenværende forhold. Gennem årene har Haderslev kommune efter evne søgt at følge med i udviklingen for at kunne fremskaffe sådanne anlæg til idrætten – og noget er vel lykkedes.

Nu er jeg imidlertid sikker på, at disse ydre rammer ikke alene skaber sportsglæden. At de hjælper til, kan vel siges, men det er den enkeltes indsats, der tæller. Det er den enkeltes ønske om anvendelse af fritiden til styrkelse af sundhed og kammeratskab, der er det vigtigste.

De skiftende bestyrelser for HIF har altid forstået at tale idrættens sag – de har forstået at tilrettelægge foreningens program, så de nok har fået opøvet topidrætsfolk, men de har samtidig forstået det, der vel er det vigtigste: at skabe en alsidig interesse for idrætten, således at den almindelige borger har kunnet vedligeholde og styrke sin kondition under gode kammeratlige forhold.

Det skal være mit ønske, at foreningen må få held til at følge samme linie i de kommende år.

H. C. CARSTENSEN,
borgmester

Dansk Athletik Forbund bringer i anledning af Haderslev Idræts Forenings 50 års jubilæum sin lykønskning og tak for en gennem alle årene særdeles dygtig indsats.

50 år er et magisk tal – en milepæl i en generations virke – vel netop derfor standser man og skuer tilbage.

Navne og statistikker er de nære faktorer, der år for år viser HIF's virke, for uindviede blot nogle tal og måske genkendende nik til nogle af de navne, man har kendt.

De »tørre tal« betyder i dette tilfælde tusindvis af unge, der gennem årene har været med til at danne den brede grundstamme, der har skabt HIF, og som en forening ikke kan være foruden.

Bag »navnene« skjuler sig vilje og forsæt til at ville hævde sig blandt Danmarks bedste. Gode eksempler for hver sin periode og måske specielt et fingerpeg til os og mange af nutidens unge.

For Haderslev Idræts Forening er de 50 år én uafbrudt linie – vekslende, som sundt er, med gode og mindre gode perioder. I idrætssproget vil jeg godt sammenligne HIF's virke med *et 50x365 dages stafetløb*, og hvor man specielt må lægge mærke til, at indholdet i depechen: »*Konkurrencelysten hos den aktive og den frivillige ledergerning*« – er uændret fra 1922 og til nu.

Mange har været med på dette »stafethold«. Vendte vi løberen her ved milepælen og bad ham eller hende aflevere i modsat retning, ville alle skifter kunne ske til en god idrætskammerat – pige eller dreng – og linien tilbage til 1922 ville – teoretisk – være ubrudt.

At »depechen« aldrig er tabt, og at dens indhold stadig er den samme, er vogtet af en lang række dygtige ledere, der har stået ved skiftestederne og forvissat sig om, at overdragelsen skete rigtigt.

Haderslev by kan være stolt af Haderslev Idræts Forening, der som arrangør rangerer blandt Danmarks bedste, og som fortsat i jubilæumsåret blandt sine medlemmer tæller nogle af Danmarks dygtigste atletikudøvere.

K. LYHNE PEDERSEN

Haderslev samvirkende Idrætsforeninger ønsker HIF hjertelig til lykke med de 50 år.

Lad mig straks slå fast, at det ikke er småting, der er sket i foreningen i alle disse år.

Når man skal til at skrive om en forening, der har 50 års jubilæum, er der mange ting, der trænger sig på – først og fremmest de aktive, men også lederne og støtteorganisationerne må have deres part af omtalen.

En aktiv idrætsmand eller -kvinde har nok i sin træning og forventer, at der er en bestyrelse og andre hjælpere til at tage sig af den daglige administration, økonomi m. v., og det må man ikke bebrejde den pågældende, for hans eller hendes tur til et job i foreningen kommer med tiden, hvis lyst og evner er til stede.

Det er en stor fordel for en forening, hvis den formår at forny sig med nye medlemmer i bestyrelsen og ikke mindst i udvalg; men på den anden side bør der også forblive nogle af de ældre og mere erfarne på det administrative område i bestyrelsen.

En forening kan ikke klare sig i det lange løb, hvis den er sig selv nok. Man må være med i et større fællesskab, og HIF har – så godt som hele tiden – været med i HSI's bestyrelse. Foreningen er for tiden repræsenteret i HSI's bestyrelse ved Holger Riis, der er næstformand.

En anden ting, der kendetegner den stabile forening er, at mange bliver stående som medlem i mange, mange år, efter at de er holdt op enten som aktiv eller bestyrelsesmedlem, og her er HIF ingen undtagelse.

Selv om HIF for tiden kun har atletik på programmet, har der ofte været dyrket andre idrætsgrene i foreningen, sidst håndbold, som for to år siden blev udskilt fra foreningen, og der blev oprettet en selvstændig forening under navnet Haderslev Håndbold Klub.

Det skal være HSI's ønske for den jubilerende klub, at der fremover stadig må være kvalificerede folk til på frivillig basis at tage sig af den del af kommunens unge (og også ældre), der benytter fritiden på en fornuftig måde og dyrker atletik både for konkurrencens og fornøjelsens skyld.

Endnu en gang – hjertelig til lykke.

EJNAR KRISTENSEN

HIF's formænd

1. Chr. Lachenmeier, fra starten til 20. oktober 1922.
2. I. C. Jensen, fra 20. oktober 1922 til 18. april 1923.
3. Th. Andresen, fra 18. april 1923 til 16. oktober 1923.
4. O. Forkert, fra 16. oktober 1923 til 6. december 1927.
5. R. R. Kjær, fra 6. december 1927 til 12. juli 1935.
6. O. Forkert, fra 12. juli 1935 til 9. oktober 1935.
7. Th. Andresen, fra 9. oktober 1935 til 4. april 1938.
8. H. Riis, fra 4. april 1938 til 13. april 1939.
9. Johs. Hansen, fra 13. april 1939 til 23. oktober 1941.
10. O. Jessing, fra 23. oktober 1941 til 29. oktober 1947.
11. J. Kortegaard Pedersen, fra 29. oktober 1947 til 24. oktober 1950.
12. Hans O. Krab, fra 24. oktober 1950 til 12. april 1951.
13. J. Kortegaard Pedersen, fra 12. april 1951 til 22. oktober 1951.
14. Frederik R. Hansen, fra 22. oktober 1951 til dato.

HIF's æresmedlemmer

1. Osvald Forkert, 1927, †
2. Reinhold Forkert, 1947, †
3. Hans Dall, 1947.
4. Holger Riis, 1950.
5. Hans J. Nissen, 1962, †
6. Chr. Schultz, 1962.
7. F. R. Hansen, 1962.
8. Erik Christensen, 1972.
9. Marius Wonsyld, 1972.

Haderslev Idræts Forening stiftes

Den 22. august 1922 vedtog 12 unge mennesker at starte en ny forening, der skulle have navnet Haderslev Idræts Forening.

Der gik meget forud for denne begivenhed.

Efter afslutningen af den første verdenskrig 1918 var der nogle unge mennesker, der ønskede at spille langbold – ikke at forveksle med det langboldspil, der spilles i dag. Det var et spil, der krævede hårdhed, styrke, smidighed og hurtighed. Der fandtes ud over Haderslebener Turnerbund ikke nogen forening i byen, der dyrkede langbold.

Spillet kunne sådan set dyrkes, uden at man nødvendigvis havde en forening, men for at kunne få tildelt en træningsplads, måtte man nødvendigvis have en sådan. Man formåede Haderslev Fodbold Klub til at oprette en afdeling for langboldspillere, og som medlemmer af spilleudvalget valgtes Osvald Forkert og Chr. Lachenmeier. Samarbejdet med fodboldspillerne var upåklageligt, men HFK's økonomi tillod ikke, at der blev ydet rejsepenge, endda ikke tilskud, til langboldspillernes rejser, mens fodboldspillerne fik deres rejser betalt. Der opstod i den anledning en del gnidninger, der trods mange og trange forhandlinger ikke kunne bilægges, hvorfor en kreds af unge gik i gang med at starte deres egen forening.

Det havde i løbet af foråret 1922 imidlertid vist sig, at interessen for langboldspillet havde været dalende. Der var sket det, at Jydsk Athletik Forbund lod afholde et propagandastævne den 18. maj 1922 i Haderslev, og den allerede nævnte kreds af unge følte, at atletikken var noget for dem.

Nogle havde været med i verdenskrigens ragnarok, andre havde som store drenge følt krigens tyngde hjemme. Nogle havde deres far derude, andre måske en bror eller et andet familiemedlem. Krigen var imidlertid sluttet, og genopbygningen skulle begynde, også deres.

Efter mange års nedbrydning havde de kraften i sig til at rejse et hus. Et hus rejst i tankerne, og for deres øjne så de, at over indgangen skulle stå »Haderslev Idræts Forening«.

Dog havde vel ingen af dem den drøm, at dette hus med årene skulle blive meget større. Ingen havde vel tænkt, at i huset engang skulle være danske mestre i stort tal, at nogle skulle blive så stærke, at de med held deltog i danske mesterskaber, endda nordiske og europamesterskaber, og deltagelse i olympiske lege var vel en utopisk drøm.

Disse store drenge, sådan må man vel kalde dem, drømte imidlertid ikke kun; de virkede, og dette fortæller skriftet om.

HIF i de første 25 år

Andetsteds er fortalt om foreningens stiftelse og om dens første år under trange træningsvilkår.

1926 var det første store år med strålende indsats ved de jyske mesterskaber kronet med et jysk mesterskab i 4x400 m stafetløb. Året 1926 kom heldigvis ikke til at stå alene. I oversigten over foreningens jyske mestre findes en række navne på såvel kvinde- som mandssiden.

Vore mandshold var flere gange deltagere i de jyske holdkampsfinaler. Vore piger vandt gang på gang den danske kvindeatletikdag og det jyske holdmesterskab.

I efteråret 1927 måtte den daværende formand, Osvald Forkert, på grund af sygdom trække sig tilbage, og en helt ny bestyrelse blev valgt. Resultatlisten fra 1927 viser, at vi i det store og hele slæbte os igennem året. Allerede 1928 viste, at strømpilen var vendt, og at man igen havde fundet fodslaget, og målet var deltagelse i den jyske holdkampsfinale. Kun 6 hold kunne komme med, og vi kom med som nr. 6, kun 2 points foran nr. 7. I finalen blev holdet nr. 4 og havde bevist sin styrke.

Var de sportslige forudsætninger blevet opfyldt ved de aktives strålende indsats under vores dårlige baneforhold, opstod der imidlertid et økonomisk problem. Turen til Århus ville koste 125 kroner, og kassereren, Holger Riis, havde dem ikke. Nu var gode råd dyre, men bestyrelsen vedtog at starte en indsamling og lade afholde et bal for at fremskaffe de fornødne midler. Det siger sig selv, at der ikke kunne være tale om at tage til Århus dagen før holdkampen med de dermed forbundne opholdsudgifter. Vore aktive måtte af sted tidligt om morgenen for at nå frem til tiden.

En sådan begyndelse på sæsonen var en kraftig spore til yderligere indsats. Vore folk med Hans Dall, Holger Riis og Herman Forkert førte an, og Holger Riis kom på jyllandsholdet i højdespring. Herman Forkerts mål var at deltage i det danske tikamps-mesterskab. Han satte en klubrekord, der først blev slået af Andreas Gydesen mange, mange år efter. Allerede dengang gik foreningens ledelse i gang med at arrangere nationale stævner, og efter datidens skik indledtes disse stævner altid med optog og musik i spidsen gennem byens gader.

Året 1929 gav ikke samme resultater i JAF's holdkamp som året i forvejen. Vi vandt kredsen, men det rakte kun til en 10. plads. Et plaster på såret fik vi ved, at Holger Riis blev jysk mester i 400 m løb. Han var kun anmeldt i højdespring, men var ikke blevet placeret, og han blev derfor efteranmeldt i 400 m løb. Dette mesterskab gav ham atter en plads på Jyllands udvalgte hold i såvel 400 m løb som på stafetholdet (1.000 m).

Det år var der sket det glædelige, at garnisonen på kasernepladsen (der dengang ikke var asfalteret, men en grusbane) anlagde en 100 m bane samt baner til samtlige springøvelser.

Haderslev samvirkende Idrætsforeninger afholdt for første gang i byens historie en idrætsdag. Vi havde valgt at dyste med Kolding Idræts Forening og vandt med 53^{1/2} points mod Koldings 47^{1/2}. Hans Dall sprang ved den lejlighed 6,53 m i længdespring og vandt denne øvelse.

Vort nationale stævne: Hans Dall og Holger Riis var i strålende form. Hans Dall løb 100 m på 11,0 sek., Holger Riis løb på 11,1 sek., Hans Dall sprang 6,60 m i længdespring. Stævnets store oplevelse var Holger Riis i højdespring. Han satte dansk rekord med 1,83 m. Rekorden kunne imidlertid ikke anerkendes, idet springstøtterne ikke var i overensstemmelse med et nyt reglement for højdespring. HIF havde ikke haft mulighed for at foretage denne ændring.

Vi havde ved vore stævner indlagt øvelser for drenge, juniore og ynglinge, men disse aldersgrupper havde aldrig haft mulighed for at deltage i udenbys stævner, men det skete dette år, idet et hold unge deltog i et stort ungdomsstævne i Horsens og klarede sig strålende. Horsens kunne dengang — i 1929 — være et forjættende mål.

Året bragte en glædelig overraskelse mere, nemlig den, at bystyret hensatte 20.000 kr. til anlæg af et stadion.

Året 1930 begyndte trent. Dårlig start i den jyske holdkamp. Kun nr. 3 i kredsen, slået af Esbjerg og Kolding. Vore folk startede som vanligt i mange stævner, men store resultater blev det ikke til. Heller

ingen førstepladser ved de jyske mesterskaber. Hans Dall blev imidlertid nr. 2 og kom på jyllandsholdet i 100 m løb og længdespring, og så kom eksplosionen. Hans Dall vandt 100 m løbet i landsholdskampen i strålende 10,8 sek. og blev nr. 2 i længdespring med 6,62 m. Disse resultater var en ansigtsløftning, vi trængte til, og Hans Dalls rekord fra dengang — 1930 — står stadig i 1972. Året blev trods alt et år med god standard.

Året 1931 starter godt med fine placeringer i terrænløb, hvilket man hidtil ikke havde kendt, frem til deltagelse i den afsluttende jyske holdkamp. Vi kunne ikke holde standarden fra de indledende kampe og måtte nøjes med en 6. plads. Imidlertid var der kommet nye folk frem i rampelyset: Otto Jessing, Walther Steffen, F. R. Hansen og ikke mindst Herbert Steffen, om hvem »Idrætsbladet« skrev, at han var det jyske håb i diskoskast. For Herbert Steffens vedkommende var dette indledningen til en lang æra på HIF's hold. Hans Dall blev sammen med Herbert Steffen det år udtaget til Jyllands udvalgte hold til landspokalkampen.

1932 var 10-året for vor forenings oprettelse. Resultaterne var præget af en vis stagnation, men Hans Dall blev jysk mester i længdespring. Peter Bruhn vandt i spydkast over storfavoritten Niels Møller, Horsens, og Frederik Hansen blev nr. 2 på 5.000 m. Efter mesterskaberne blev Hans Dall og Frederik Hansen udtaget til at repræsentere Jylland i landspokalkampen, der dette år blev afholdt i Århus og samtidig markerede Dansk Athletik Forbunds 25 års jubilæum.

1933 var ikke noget bemærkelsesværdigt år i foreningens historie. Der var status quo for så vidt angår resultater. Hans Dall og Herbert Steffen var de to, der gjorde sig mest bemærket.

En lille ting skal dog bemærkes. Hans Nissen, HIF's mangeårige sekretær, skriver i jubilæumsskriftet ved 15 års jubilæet følgende: »I vinteren 1932—33 bevilgedes penge til køb af en petroleumsovn til opvarmning af omklædningsrummet i Idrætshuset. De, der var aktive dengang, vil sikkert mindes den glæde, hvormed den lille ovn blev modtaget.«

Stadionindvielsesåret 1934 blev sportsligt set stagnationens år. De eneste, der holdt standarden, var Herbert Steffen og Hans Dall. Det er vistnok en kendsgerning, at nye, omend forbedrede, forhold ikke med det samme skaber gode resultater. Et lyspunkt midt i det hele var dog, at Hans Dall atter blev jysk mester i længdespring. Det år afløstes den hidtidige landsholdskamp mellem de fire landsdele af holdkampen

Provinsen—København, og Hans Dall blev udtaget til provinsens hold og blev nr. 1 i længdespring. Vi kvalificerede os til de afsluttende kampe i den jyske holdkamp.

Årets altoverskyggende begivenhed var og blev stadionindvielsen, og den gav løfter om fremtiden og var en enestående begivenhed, hvor optakten var et stafetløb om formiddagen og optog gennem byen om eftermiddagen. Idrætsungdommen markerede sin glæde over at have fået en tidssvarende tumleplads og værdige forhold at træne og kæmpe under. Efter dette skulle man have forventet, at det nye anlæg måtte være en spore til forøget indsats, men årene derefter giver ikke den forventede fremgang over en bred front.

Når jeg nu i det efterfølgende beskæftiger mig med perioden 1935 til 1939 i et vist sammenhæng, er jeg gået ud fra, at man nu under forbedrede træningsvilkår m. v. skulle have mulighed for at øge standarden væsentligt og slutter med året 1939, det sidste »normale« år inden besættelsen og de deraf følgende indskrænkninger på mange områder.

Året 1935 begyndte egentlig lovende. I samarbejde med dagbladet »Dannevirke« arrangeredes en kolonnemarch. 291 deltagere havde meldt sig, heraf 72 fra HIF.

1936. Herbert Steffen blev jysk mester i diskoskast og blev udtaget til provinsens hold mod København. Ved et udtagelsesstævne til JAF's hold mod Göteborg blev Walther Jessen og et nyt medlem, Knud Poulsen, udtaget. Knud Poulsen var en tiltrængt fornyelse på mellem-distanceløbene og var os en god mand. Desværre var han kun få år hos os, men hans klubrekorder på 3.000 m, 5.000 m og 10.000 m stod endnu i jubilæumsåret 1947.

1937. Knud Poulsen startede med at vinde »Marielundløbet« i Kolding. Et hold københavnske atletikpiger var på turné i Jylland for at lave propaganda for kvindeatletikken. Der var alle de kendte navne med. Nogle af vore piger deltog og klarede sig pænt, og der var samtidig åbent stævne for mænd. Ved de jyske mesterskaber blev Knud Poulsen mester på 10.000 m i tiden 34.13,6 min., der var ny klubrekord. Walther Jessen og Hans Dall blev nr. 2 og 3 i længdespring med henholdsvis 6,59 m og 6,33 m. Hans Dall var 35 år og stadig blandt de forreste.

For første gang holdtes den danske kvindeatletikdag, og HIF deltog og opnåede 46 points, hvilket må betegnes som godt. For at få den af Dansk Athletik Forbund fremstillede nål skulle opnås 10 points. Tre HIF-piger fik nålen, nemlig Ilse Steffen, Lilian Jensen og Helene Mø-

rup. Blev der den dag lagt grunden til senere store traditioner for kvindeatletikken i Haderslev?

15 år havde foreningen bestået, og sæsonen kan betegnes som værende god, men der havde været mange vanskeligheder at kæmpe med, ikke mindst økonomien. Forårsgeneralforsamlingen 1938 var præget af ét meget væsentligt punkt, nemlig økonomien, og der blev foreslået en kontingentforhøjelse, men forslaget blev nedstemt. Begrundelsen for forslaget var i det store og hele den, at man lå i forhandlinger med Vejle og Kolding om antagelse af en træner, nemlig svenskeren Sven Lundgren, der senere blev en fremragende landstræner under Dansk Athletik Forbund. Engagementet for de tre foreninger for året 1938 gik kort tid efter i orden, idet det viste sig, at de medlemmer, der havde stemt imod en kontingentforhøjelse hellere end gerne ville give bidrag til en trænerfond.

1938. Foreningen havde fået overdraget afviklingen af de jyske mesterskaber for første gang. Dette stævne blev årets begivenhed. Walther Jessen blev mester i længdespring med 6,86 m, der endnu er klubrekord. Hans Dall (35 år) blev nr. 3 med 6,59 m. Herbert Steffen blev mester i diskoskast (sammenlagt), det havde man dengang, med 65,14 m. Walther Jessen blev igen udtaget til provinsens hold mod København. HIF blev næstbedste forening med i alt 42 points. Ved den danske kvindeatletikdag opnåede vore piger 57 points, altså en betydelig fremgang i forhold til året i forvejen. Sæsonen 1938 må betegnes som udmærket, og det må vist erkendes, at Sven Lundgren har haft en meget stor andel heri. Han var en dygtig træner og et prægtigt menneske, som alle satte stor pris på. De aktives anerkendelse og tak kan vist bedst betegnes ved, at aldrig havde tilslutningen til træningen været så stor.

1939. HIF var atter med i JAF's mesterrække og blev nr. 5 og holdt sig i rækken.

De 2 første år af besættelsestiden arbejdes der støt, men noget afgørende spring fremad og opad sker der ikke, men så kommer 1942, og her tegner konturerne sig for det fremtidige kvindehold. Og der kommer en fynbo, Poul Andreasen, ind i HIF. Han forstår at lege atletik med drengene, men de træner også. Nogle af disse drenge, Henrik Riis, Martin Gormsen og Harry Hansen, er allerede i 1947 på førsteholdet. Harald Schmidt springer i længdespring 6,68 m og udtages til provinsens hold mod København.

I 1943 påbegyndes den jyske holdkamp for piger. HIF har fået dette vedtaget på JAF's repræsentantskabsmøde. Vore piger vinder denne

Initiativrige ledere arrangerede weekendlejre for vore seniorafdelinger. De var hyggelige og succesfulde og bidrog til udbygning af kameratskabet. Der blev også holdt en ungdomslejr med stor succes. Denne sidste blev ledet af Jenny og Holger Riis.

holdkamp og fortsætter hermed 6 år i træk. Pigerne vinder kvindernes atletikdag med Edith Hellesøe som den bedste i Danmark. I alt forbedres 27 klubrekorder.

1944. Herbert Steffen nr. 1 ved JM i diskoskast med 38,50 m, Edith Hellesøe nr. 1 i kuglestød og nr. 1 i spydkast, Margit Skjønnemann nr. 1 i 60 m løb, Anne-Marie Knudsen nr. 1 i højdespring. Vore piger vinder 4x100 m stafetløb. Mændene lå heller ikke på den lade side. De vinder det jyske mesterskab i A-rækken og rykker igen op i mester-rækken. Toppen på kransekagen det år var dog, at vore piger vandt det danske mesterskab i 4x100 m stafetløb i tiden 52,8 sek. De foregående års ihærdige arbejde under Holger Riis' kyndige ledelse gav nu resultat — og hvilket. De danske mestre var Edith Wad, Rigmor Fogtmann, Margit Skjønnemann og Edith Hellesøe.

I befrielsesåret kom mange af vore mandlige aktive frem i lyset igen. Det havde kunnet mærkes, at de året i forvejen havde måttet gå under

jorden. For kvindeafdelingens vedkommende var 1945 atter det gode år. AC 40 vandt det danske mesterskab i 4x100 m stafetløb, og det blev således i Haderslev. Året kunne ikke med det samme for mændenes vedkommende blive det store fremgangens år. Dog ser vi Edith Helle-søe i forreste række, og ynglingen Erik Christensen vinder sine første jyske mesterskaber.

I foråret 1946 kom sammenslutningen mellem AC 40 og HIF, og det kan vist roligt siges, at der over en bred front var tilfredshed med, at man havde fundet sammen. De aktive manifesterede det ved, at pigerne vandt ikke mindre end 7 jyske mesterskaber. Mændene vandt det jyske mesterskab i 4x100 m stafetløb. Foruden mesterskaberne fik vi mange placeringer i toppen. Carl Henrik Thomsen blev både jysk og dansk ynglingemester i diskoskast. I efteråret holdes for første gang den jyske efterårsholdkamp med 5 deltagere i hver øvelse, og HIF placerede sig på en fin andenplads efter Ålborg Fodboldforening.

Gennem disse år var gået en rød tråd: Sammenhold, kammeratskab og viljen til at ville gøre en indsats.

Vore idrætsanlæg gennem 50 år

Heldigvis har HIF altid haft et godt samarbejde med myndighederne i de forløbne 50 år, så store vanskeligheder er der ikke at skrive om, alligevel er der dog visse småting og kuriositeter at berette om.

Ved foreningens start i 1922 kneb det meget med pladsforholdene, kun Louisepladsen var til rådighed som træningsplads, og der var 4–5 klubber, der skulle have plads der, så det kneb meget. Tillige var pladsen under al kritik og faktisk aldeles uegnet til atletiktræning, den var nærmest at sammenligne med en pløjemark, men et sted skulle vi jo være, så vi måtte tage til takke med forholdene, som de var.

Også med gymnastiksale til vintertræningen kneb det meget, men heldigvis var det lærer R. R. Kjær, senere mangeårig formand for HIF, der stod for fordelingen af både pladsen og salene, og han var en god mand for os.

Omklædningsforholdene var også miserable, et rum i tårnet ved Idrætshuset, og der var ingen varme. Til afvaskning efter træningen var der to brusere med koldt vand, men vi skulle tværs over gården

for at nå dertil. Ved forhandlinger med myndighederne blev dog i al fald forholdene for vintertræningen betydeligt forbedret, idet vi fik lov til at benytte baderummet i Louiseskolens kælder og senere det samme i Hertug Hansskolens kælder, og begge steder var der både varme og varmt vand. I denne forbindelse en lille sjov ting: Formanden for sundhedskommissionen, Sanitetsråd, dr. P. Meyer, var meget betænkelig ved tilladelsen, idet han mente, der kunne være smittefare for skolebørnene!

Ved velvilje fra militærets side fik vi fra 1925 lov til at benytte kasernepladsen til træning. Selv om den ikke var ideel, så var det dog et stort fremskridt, og da militæret senere anlagde en 110 m cindersbane og en kombineret højde-, længde- og stangspringsbane langs med Louisevejen, betød det et enormt fremskridt for atletikken. Også til stævner benyttedes pladsen. I det hele taget har vi altid haft det bedste forhold til de militære myndigheder på kasernen, også da vi senere gjorde brug af gymnastiksalen.

Med indvielsen af Haderslev stadion i 1934 skete der et vældigt op-sving for idrætten i byen. Forud var der gået lange og trange forhandlinger med de bevilgende myndigheder. Primus motor i det hele var vort nu afdøde æresmedlem, Osvald Forkert. Her skal ikke kommes ind på mangler eller ikke mangler, hældning eller ikke (sidstnævnte havde DIF uforståelig for vi andre givet sin velsignelse), men kun, at det for atletikken var en foreteelse af uvurderlig betydning. I begyndelsen var der også her mange vanskeligheder med fordelingen og andet, men ved forhandlinger med bystyret blev de så at sige alle løst. Også her vil jeg nævne et lille kuriosum: Man forbød os simpelt hen at løbe i pigsko og lave opvarmningsgymnastik på grønsværen, da det ville slide for stærkt på græstæppet. Ved forhandlinger med daværende stadsbygmester Hansen lykkedes det dog at få forbudet ophævet.

En ting, som vi savnede stærkt på stadion, var varme og varmt vand, men ved forhandlinger med bystyret blev også dette spørgsmål efterhånden løst. Ligeledes fik vi to badstuer, som har været til uvurderlig gavn. Dermed var nogle store ønsker opfyldt.

I midten af fyrrerne blev stadion omlagt, så banerne nu var i plan, men HIF's ønske om ved samme lejlighed at få seks rundbaner kunne ikke efterkommes. Det skete først i 1969. Man spørger uvilkårligt sig selv, hvor mange penge der kunne have været sparet, om det hele var sket samtidig!

Det næste store, der skete, var indvielsen af Haderslev-hallen i 1966. Osvald Forkert var atter drivkraften. Heller ikke her skal hallens mang-

ler og andet diskuteres. Det var en flot gave til byens idrætsungdom, som den uden alle forbehold må takke myndighederne for. Der er bare det ved det, at den slet ikke slår til, der er langt fra plads nok til alle klubber, men det bliver forhåbentlig bedre, når Sydskolens hal står færdig.

Hvor stor myndighedernes bevågenhed over for idrætsungdommen er, kan bedst ses af den i 1971 gennemførte Haderslev-ordning. Lad så være, at der måske er enkelte »skønhedsfejl«, men forhåbentlig lader man den nu køre i et par prøveår og gør sine erfaringer. Den er i sin idé i al fald en vældig håndsækning til de frivillige ledere.

Indtil nu har jeg næsten kun uddelt fortjent ros til myndighederne. Lad mig så til slut dryppe lidt malurt i bægeret. Jeg kunne tænke mig, at man ved fremtidige planer om anlæg eller lignende i endnu højere grad tog et par ledere med på råd. Vel at mærke folk, som virkelig kommer ud og ser andre anlæg i funktion, for da er det først, man opdager fejl og skavanker. Jeg tror, at man derved vil kunne spare mange ærgrelser og ikke mindst penge.

Kan være, at jeg har glemt noget eller nogen, men det her nævnte er det, der står stærkest i min erindring efter 49 dejlige år i HIF.

HOLGER RIIS

Foreningen og skolen

Når vi i foreningen ønsker at oparbejde en ungdomsafdeling (»bredde«) der i sund kappestrid kan boltre sig på vort dejlige atletikstadion, og når vi samtidig ønsker, at grundlaget for vore seniorhold på mands- og kvindesiden (»top«) er i orden, så er det helt sikkert, at dette ikke lader sig gøre uden at forbindelsen ud til skolerne er god. Denne forbindelse skal ikke betragtes som gængs »foreningsfiskeri«, men som et tilbud til skolens elever og til gensidig inspiration for gymnastiklærerne. Det kan være vanskeligt at overbevise lærere om det betimelige i dette tilbud, da der stadig findes megen vanskelig udryddelig vanetænkning knyttet til forestillingen om foreningers konkurrencehætz. Sund konkurrence er drivkraften og motivationen i al idræt på legestadiet, og uden den kan atletikken ikke dyrkes i ungdomsrækkerne.

Foreningsmæssigt må vi gøre os det klart, at der skal startes meget tidligt med at gøre de unge atletikinteresserede – erfaringer fra de store

atletiknationer viser, at man der starter tidligt — i 10—12 års alderen — med en atletikform, der mere har karakter af leg, og hvor der ikke lægges vægt på teknisk korrekt udførelse (grovmotoriske bevægelser). Der-til kommer, at flere »nye« sportsgrene snupper mange unge — her i byen f. eks.: svømning, badminton, volley- og basketball.

Atletikkens stilling i skolen

Atletikken indgår som bekendt i skolens idrætsundervisning, som igen er baseret på fagets formålsparagraf. Det fremgår heraf, at undervisningen har følgende sigte (forkortet):

1. at fremme børnenes legemlige sundhed,
2. at fremme børnenes mentale sundhed,
3. at lære børnene betydningen af at holde legemet i god form og at bruge det rigtigt, således at *de stimuleres til at fortsætte med legemsøvelser og friluftsliv efter endt skolegang.*

Der er ingen tvivl om, at lægers og fysiologers advarende ord om immobilitetens fatale virkninger (bl. a.: over halvdelen af alle dødsfald skyldes svigtende hjerte og/eller kredsløb) samt de mange kondi-kampagner har skabt øget forståelse for pkt. 3. Det må herefter være gymnastiklærerens moralske pligt at gøre opmærksom på foreningerne, hvor der er »noget at hente« for den elev, der er interesseret i at fordybe sig i sin specialidræt i foreningen — måske i modsætning til skoleklassen, hvor eleverne møder med skiftende interesse, evner og anlæg i sølle 2 ugentlige timer.

I skolen er der mulighed for at erhverve sig skoleidrætsmærket, og her er der sket en tiltrængt ekspansion m. h. t. øvelserne, således at repertoiret er blevet mere lig atletikforbundets. I erkendelse af, at det ikke skader spor at lade unge mennesker løbe langt (det bedste tidspunkt til oparbejdelse af kondition og de nødvendige blodbaner er tiden før puberteten), er der indført 800 m og 1500 m for piger og 1500 m og 3000 m for drenge, i spring: trespring og i kast: spyd, kugle og diskos i forskellige vægtklasser.

Landsudvalget for Skoleidræt afholder hvert år »Folkeskolens atletikstævne« mellem skolehold med indledende amtsstævner og afsluttende finalestævne. I Sverige og Tyskland arrangeres disse skolestævner af atletikforbundene, og jeg ved, at Dansk Athletik Forbund med for-

manden, K. Lyhne Pedersen, som initiativtager, arbejder med planer om at lade de enkelte distriktsforbund arrangere skoleungdomsholdkampe.

Propaganda i skolen – Atletikholdkampe

I 1963–65 forsøgte vi i HIF at propagandere i byens skoler. Det startede med, at formanden og jeg indbød en lærer fra hver skole – kontaktlærer – til et orienterende møde, hvor foreningen forelagde et forslag om at arrangere årlige holdkampe i atletik mellem byens skoler. Forslaget vandt gehør, og øvelser m. v. blev fastlagt og bestemt af disse kontaktlærere. Skolerne dystede om vandrepokaler, udsat af pengeinstitutter, og desuden havde foreningen en bogpræmie til disciplinvindere, i alt 35. Disse gigantstævner havde samlet masser af unge talenter, og når jeg ser på seniorholdet i dag, så nikker jeg genkendende til nogle, der fik deres atletikdåb dengang. Det kan altså betale sig.

Anders And-legene

Gutenberghus, kendt i forbindelse med Anders And-bladet, har i samarbejde med DAF siden 1970 indbudt til Anders And-legene i atletik for piger og drenge i alderen 11 og 12 år. Øvelserne er 60 m, 400 m, længdespring og kuglestød. Flere foreninger, bl. a. HIF, har begejstret taget imod ideen og fået mange op og mærke et stævnes atmosfære på et »rigtigt« atletikstadion. Finalestævnet, der afholdes i Roskilde under festlige former, havde i fjor samlet ca. 5000 deltagere, og HIF har siden starten haft fine placeringer. Nogle af vore bedste i ungdomsafdelingen blev »opdaget« ved et Anders And-stævne.

Ved disse propagandastævner blev den normale forretningsgang fulgt: Kontakt med skolernes kontaktlærere, som via gymnastiklærerne informerer eleverne, udlevering af tilmeldelsesblanketter, opsætning af stævneplakater i skolegården og ved gymnastiksalene. Eleverne møder en halv time før stævnet til udlevering af startnumre. Diplomer til de bedstplacerede. HIF's dommerstab sørger for korrekt og præcis afvikling af stævnet.

HIF's terrænløbsserie i Vesterskoven

Det sidste propagandanummer var en terrænløbsserie i Vesterskoven, bestående af 3 løb, et i hver af månederne december 1971, januar og

februar 1972. Atletikudvalget med Gerd Larsen i spidsen tog sig af disse løb. Skolerne var repræsenteret, men desværre var tilmeldingerne kun få. Måske skyldtes det formen: kun én ungdomsrække, gældende fra fødselsåret 1956 og senere (deltagerne var derfor 15–16 år), og skoleelever sammen med klubfolk. Hvis vi fremover vil fortsætte med disse serier, må vi nok: a) have flere aldersinddelinger, så vi også får fat i de yngre, og b) lade skoleelever (ikke-klubfolk) løbe deres eget løb – på lige vilkår.

Fremtiden

Det skal være mit håb, at vi også fremover vil kunne arrangere noget og derved bevare den gode kontakt til skolerne, således at ungdomsafdelingen opretholdes. Det sidste kan ikke lade sig gøre, uden at der samtidig er ledere til stede til at tage imod disse unge mennesker, og her må det nok med tiden være helt selvfølgeligt, at lederne får lidt for deres arbejde, og at kommunen betragter dette arbejde på linie med bl. a. ungdomsklubber (ihukommende Erhard Jacobsen: de penge, vi ofrer på idrætten, regner vi med at få dobbelt igen ved at skulle spare på sygdomme og hvad dertil hører!).

ANDREAS GYDESEN

Ikke kun sport

Som formand for fornøjelsesudvalget skal jeg skrive lidt om den side af foreningens virke, som man kan betegne som den festlige, fornøjelige, kammeratlige o. m. m. side – ja, med et moderne udtryk kunne man endda kalde den den kulturelle side.

Lad mig dog straks pille lidt ved glorien. Det arbejdsområde, som man siden foreningens start har kunnet henføre under ovenstående, har haft en anden meget vigtig funktion, nemlig den at skaffe penge til foreningskassen, og det er da også tydeligt, at dette i høj grad har præget arbejdet inden for afdelingen.

Da der i det jubilæumsskrift, der blev udgivet i 1947, ikke er nævnt ret meget om foreningens virke på dette område, vil jeg tillade mig at gå helt tilbage til starten i 1922. Ved at blade i de ældste protokoller

får man tydeligt bekræftet dette med den økonomiske side af sagen. I næsten alle referater er der i kroner og ører nævnt, hvad de forskellige arrangementer har givet i overskud eller underskud.

For at kunne sammenligne med nutidspriser er det morsomt at tage et enkelt regnskab fra en skiveskydning, der i foreningens første par ti-år var et populært arrangement. Man har opstillet en gevinstliste med en 1. gevinst: et rygebord, værdi 20 kr., til en 10. gevinst: en mappe med skrivepapir, værdi 2 kr. — i alt gevinster for 65,50 kr. Et senere referat beretter, at skiveskydningen gav et pænt overskud på 81,52 kr. — ak ja, det var tider dengang!

Men arrangementerne skulle ikke alene tjene økonomiske formål. Medlemmerne skulle rystes sammen og arbejde sammen. Midt i tyverne startede man en dilettantafdeling, der med stor succes spillede dilettantstykker. Hvem af de ældre medlemmer husker ikke stykker som :»Krage søger mage« eller »Brødrene Østermanns huskors«.

Med samme formål blev der i de næste 20–25 år arrangeret cykle- og traveture, og når det skulle være rigtig festligt, folkeligt og fornøjeligt, lejede man et særtog ved »æ lilleban« og kørte til Kelstrup Strand, hvor man festede på et af hotellerne.

I mange år var det fast tradition, at medlemmerne fejrede nytårs-aften sammen, foruden at man årligt holdt stiftelsesfest, og det er ikke småting, skiftende udvalg har fundet på for at gøre disse sammenkomster så attraktive og festlige som muligt.

Ind imellem har »riget fattedes penge«, og der blev så solgt lodsedler med efter den tids prisniveau gigantiske præmier, f. eks. kan nævnes: spisestel, gryder manchetskjorter, vækkeure, teskeer og meget andet, og i begejstrede vendinger beretter man senere om, at overskuddet blev på 180 kr. og 43 øre. I forbindelse med andre arrangementer må man dog med beklagelse konstatere underskud, f. eks. i forbindelse med et bal et underskud på 5,52 kr.

Under og efter besættelsen arrangerede man en del koncerter med efterfølgende bal, og mange af de hjemlige orkestre, der senere har opnået en vis berømmelse inden for dansk musikliv, har gæstet HIF, f. eks. kan nævnes: Kai Ewans, Svend Asmussen, Boyd Bachmann, Leo Mathiesen og mange andre.

I forbindelse med disse koncerter startede man et samarbejde med HFK, som senere blev genoptaget, da man i begyndelsen af 50'erne i nogle år indstuderede og opførte revyer, der i en fiks og munter tone »gjorde grin« med alt og alle. Revyerne blev en stor succes, og mange

Haderslev Idrætsforening

indbyder herved sine ærede Medlemmer til en

AFTENUDFLUGT

med

Særtog til Kjelstrup Strand

(Sølyst)

Onsdag den 9. Juli, Aften Kl. 7 $\frac{1}{2}$

fra Amtsbanegaarden Jomfrustien.

.....

I Sølyst Koncert af Foreningens Orkester
Sanglege m .m. Cirka Kl. 9 $\frac{1}{2}$ fælles Kaffebord.

.....

Bortlodning — Sang — Stemning.

Derefter festlig Samvær.

Dans i den nye Sal.

.....

Turen koster pr. Deltager:

Togbillet, Tur og Retur Kr. 1.20

Kaffebordet . . . . . » 1.00

Dansetegn . . . . . » 0.50

.....

Turen bliver sikkert fornøjeligt. Alle Medlemmer
bør tage med.

≡ Vi haaber at se Dem! ≡

Fornøjelsesudvalget.

NB. Med Hensyn til Togplads og for at kunde
meddele Værten i »Sølyst« hvormange vi
kommer, beder vi de Medlemmer som ønsker at deltage
meddele dette til en af Undertegnede indtil den 5. Juli.
Hans Nissen, Storegade 99, Ulrich Petersen, Skulderbladet
og *Johann Lachenmeier, Ved Havnen 2.*

*Festudvalget
har altid
været særdeles
initiativrig.
Denne plakat
er et glimrende
udtryk herfor.*

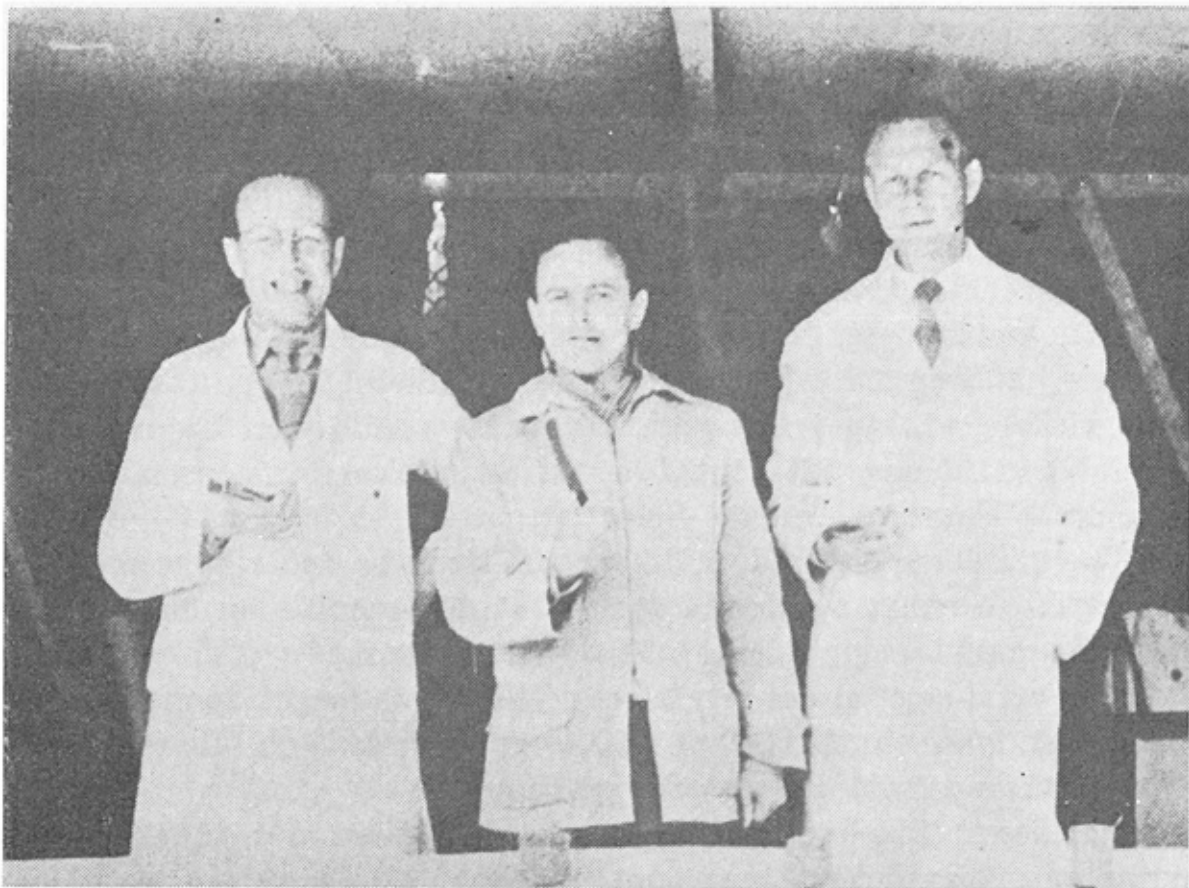
Georg Jensen, Erik Tagesen, Marius Wonsyld, Regner Nielsen og Bent Rasmussen ser ud til at more sig lige så godt som publikum ved en af de berømte HFK-HIF revyer.

af vore lidt ældre medlemmer er vel mere kendte fra »de skrå brædder« end fra cindersbanen.

Lad mig i den forbindelse citere en anmeldelse af revyen »Pokalfinalen« fra 1955: »At en lokal revy kan være god ved vi, men at den, skønt spillet af amatører, overgår hvad professionelle har præsteret, det hører til sjældenhederne, men det er ikke desto mindre tilfældet med HFK's og HIF's revy.« — »Pokalfinalen« — ja, hvem husker ikke Schuleit som engel, Regner Nielsen som førsteelsker eller Gerda og Bent som operastjerner?

Fra samme periode skal også nævnes de gigantiske baller, der blev arrangeret som afslutning på HIF's store landshåndboldstævner, hvor vi flere gange kunne fylde samtlige lokaler på Harmonien, og hvor vi solgte kilometervis af varme pølser på stadion.

Præmieskydning, fugleskydning m. m. blev afløst af gåsespil og lotto-spil. I begyndelsen afholdtes denne form for populære spil én gang om

Christian Schultz, Marius Wonsyld og Ejner Hansen ved det store forårs-håndboldstævne på stadion.

året, indtil Ejnar Hansen for 8–9 år siden fandt på at prøve med et ugentligt spil. Der blev startet en støtteklub til HIF, og medlemmerne af denne klub (ca. 600–700) spiller det populære spil 30–35 gange om året til glæde for sig selv og til gavn for HIF, idet spillene i disse år har givet et kærkomment tilskud til foreningens egentlige virke.

Når jeg skriver »til glæde for sig selv«, mener jeg det bogstaveligt, og jeg har fået dette bekræftet af følgende lille tildragelse: Et af vore medlemmer var til kaffebord i pensionistforeningen, og diskussionen gik bl. a. på ungdomsoprøret og ungdomsproblemer. Under diskussionen faldt da følgende replik: »Ja! I kan nu sige, hvad I vil, men alle unge er nu ikke lige dårlige – se nu blot de unge mennesker i HIF, de arrangerer gåsespil til glæde for os gamle hver uge.«

Der kunne berettes om mange andre ting, som har hørt til foreningens faste arrangementer i kortere eller længere tidsrum, lad mig blot nævne: påskefester, julefester med julemand (Kedde), lysfester, et stor-

arrangement der krævede enorme forberedelser, og som en enkelt god regnbyge kunne slå fuldstændig i stykker.

Fagenes fest i samarbejde med fællesorganisationen — festligt, folkeligt og fornøjeligt — og endelig de senere års afslutningsfester, hvor vi sætter punktum for året, der gik, hvor vi gør status og takker hinanden og ønsker hinanden alt godt for året, der kommer.

Jo! — Der har bestemt ikke manglet initiativ, fantasi og virkelyst i det, man kan kalde »foreningens liv«. Mange dygtige og opofrende medlemmer har gennem tiderne »kørt« denne afdeling inden for foreningens virke. Lad mig i flæng nævne navne som Johan Lachenmeier, Hans Nissen, Henry Schmidt, Chr. Schultz, John Christensen, Holger Riis, Ejnar Hansen og mange flere.

Et helt andet spørgsmål er det så, om dette er den rigtige måde at »køre« en forening på? Mange er vel af den mening, at en forening skulle kunne klare sig uden af den »gøgl og pjank«.

Dertil er at sige, at det selvfølgelig ville blive meget dyrere for den enkelte at dyrke sin sport, hvis ikke foreningen fik sine ofte ikke uvæsentlige tilskud fra den slags arrangementer.

Og er der så ikke i enhver forening nogle medlemmer, der ikke er så ivrige på sportspladsen, men som finder en tilfredsstillende og glæde ved at deltage i netop denne »fornøjelige« side af foreningens virke? — Jeg tror det.

M. WONSYLD

Håndbold

Skal jeg på en eller anden måde skabe en slags forbindelse mellem det indlæg om håndboldaktiviteten m. v. inden for HIF, som var optaget i skriftet, som afrundede de første 25 år af foreningens virke, må det vel sagtens blive en erkendelse af, at selv om artiklen var beskeden — rent tekstmæssigt — indeholdt den alligevel en mængde perspektiver, som således allerede dengang tegnede sig for denne gren af foreningens virke. Og perspektivrig blev udviklingen.

Sideordnet med det ganske land skete tilgangen inden for vort område til håndboldens rækker med rivende fart. Også HIF nød godt af denne udvikling. Motionist-håndbold, avlet gennem gymnastiksals- »træningen«, blev med et slag noget ganske andet. Der kom system i

tingene, ikke mindst takket være, at gode trænere og frivillige hjælpere fulgte med udviklingen. Alt dette gav sig udslag i, at de spæde skridt, der tidligere var taget for at organisere spillet gennem turneringer m. v., for alvor blev fulgt op.

Og hvad kunne grunden så være til, at en så decideret holdidræt pludselig blev så attraktiv?

Ja, jeg tror, der var mange dengang, og højst sandsynlig endnu flere i dag, der blev besjælet af den opfattelse, at konkurrencemomentets betydning for idræt i almindelighed blev overvurderet, endda i så høj grad, at man i tilbedelsen af – eller ligefrem afguderiet med – top-idrætsmænd- og kvinder så en fare i den individuelle idræt. Den bestandige trang til at gøre konkurrencen – eller især det at vinde – til det afgørende, var i høj grad under udvikling. Mål og midler blev sat under debat, og de, der hyldede princippet, at idrætten for de mange er det bærende i en forenings idrætsliv, fik et ståsted gennem boldspillets kometagtige udbredelse.

Selvfølgelig eksisterede der selvsagt andre grunde. Som spillet udviklede sig, blev det både underholdende, spændende og dramatisk, altså essenser, som både kunne fange spillets aktive og publikum.

Om organisation

Tilgangen krævede, at de hovedorganisationer, som virkede i vort område, måtte gøre noget for at holde interessen fanget.

Sønderjysk Idrætsforening under De danske Skytte-, Gymnastik- og Idrætsforeninger var vel nok den organisation, som kom til at spille den største rolle, forstået på den måde, at man her förstod gradvis at udvide rækkeinddelingen i takt med tilgangen. I begyndelsen var det hovedsageligt gennem hovedkredsene, man udskrev turneringer, men allerede i 1952 besluttede man på Gerhard Schmøkels initiativ at oprette en storkredsturnering på tværs af hovedkredsskel. En nyskabelse, som betød uendelig meget for sønderjysk håndbold.

I øvrigt undergik SI's turneringer stadigvæk ændringer og forbedringer til gavn for foreninger og deres spillere, og det mønster, som dannede sig for 25 år siden med mester- og A-rækker samt ungdomsrækker for begge køn, er i dag en turnering, som dækker både sommer- og vinteraktiviteten.

Jysk Håndbold Forbund virkede også i området, hvilket selvsagt ikke skal forbigås, tværtimod. Hovedsagelig var det vinterturneringens øver-

ste rækker, man tog sig af, og forsøgsvis etableredes en divisionsturnering for mænd om sommeren, det sidste dog uden større held, hvilket vel nok er begrundelsen for, at mønstret for JHF's virke fremover blev koncentrationen om vinterhåndbolden.

Oprettelsen af SI's storkreds var simpelt hen en nødvendighed for SI, og vel nok i udpræget grad et modtræk mod JHF's virke i området. Jeg tror i og for sig nok, at SI havde reelle hensigter med denne nyskabelse — et idrætsligt sigte — men jeg tror også, at bag ideen lå det formål at få de af de sønderjyske foreninger som deltog i JHF's turneringer tilbage i »folden«.

Men tilbage til JHF. Hovedsagelig virkede denne organisation i købstæderne i hvert fald til langt op i tresserne. Med hallernes etablering rundt omkring i landsdelen, skete der også en udvikling i de små klubber, og der er næppe tvivl om, at JHF har haft størst tilgang under denne udvikling. HIF har vel i og for sig været den forening, der gennem de forløbne 25 år har haft mest konstant tilhørsforhold til JHF set med sønderjyske øjne.

»Historien« om organisationerne bevidner også, at der siden de gode tiders morgen har været »kamp« om at erobre foreningernes gunst og deraf følgende tilhørsforhold. Aftaler mellem de implicerede organisationer har der været en del af — mere eller mindre holdbare — aftaler, hvor JHF som hovedregel fik den bedste bid af kagen. Begrundelsen? Velsagtens den, at JHF betragter sig selv som den, der tegner al håndbold i hovedlandet.

Noget i de seneste år kunne tyde på, at det også bliver denne organisation, som vinder det endelige slag om foreningernes gunst. Hvorfor? Ikke fordi SI har sovet tornerosesøvn i dette sekel, men måske paradoksalt nok, fordi man utrætteligt har virket helt fra bunden — der, hvor der lægges ryg til — gødet og forædlet produktet, indtil frugterne var værd at plukke. År efter år, om og om igen. At det giver slitage er nemt at forstå, ikke mindst, når det — som tilfældet har været gennem tiderne — var andre, der fik gavn af denne arbejdsindsats. JHF har nemlig ikke i særlig høj grad bidraget eller investeret i denne udvikling. Æren — dels gennem amtsinstruktørers virksomhed, kurser m. v. — tilkommer alene SI.

Hovedsageligt var det JHF, der stod for vinterturneringens øverste rækker, medens SI holdt sig til arrangementet af sommerturneringen samt fra 1952 også tog del i vinterturneringen. Til sommerturneringen hørte også storkredsturneringen for mænd. HIF's deltagelse i denne

fornemme række blev kun en middelmådig succes, idet vi aldrig nåede at smykke os med titlen »storkredsvinder«. Anden-, tredje- og fjerdepladser kunne det blive til i en turnering, hvor især vore naboer fra Marstrup boltrede sig med adskillige mesterskaber.

Beklageligvis tror jeg, at med hallernes udbredelse forsvinder Sønderjysk Idrætsforenings muligheder for at udskrive vinterturneringer, som sportsligt har den fornødne værdi og tiltrækningskraft. Jysk Håndbold Forbund har tilsyneladende allerede fået et godt greb, som de næppe slipper — med eller uden aftaler.

Derimod tror jeg på sommerturneringen som en bestående del af SI's virke. Mange har prøvet at efterligne, men sportsligt har intet kunnet overgå denne. Derfor eksisterer den, mere levedygtig i dag end nogen sinde. Sæt derfor kræfterne ind på at bevare den gren til gavn for organisationen i almindelighed og for foreningerne og håndboldens udøvere i særdeleshed.

Gennem årene er der gennem begge organisationer udskrevet gode, sportslige turneringer, som i langt de fleste sæsoner kunne tilgodese de aktives udfoldelsestrang.

At gøre status herom — år efter år — vil være uoverkommeligt, simpelt hen fordi man protokolmæssigt ikke har »fulgt med«, men vel også fordi rækkeinddeling, sommer- og vinterturneringen osv., inden for både SI og JHF har været genstand for ændringer og udvidelser i tidens løb.

Ti-året 1950—1960

Sensationer kunne der også ske nogle af i dette ti-år. F. eks. at herrerne kunne nedsable Vidar, Sønderborg. Herom blev der skrevet den 10. februar 1951:

»I Jysk Håndbold Forbunds vinterturnering danner de fire sønderjyske købstæder Haderslev, Åbenrå, Tønder og Sønderborg en kreds for sig selv. Sidste runde blev spillet i Sønderborg kasernes gymnastiksal og ligeledes denne gang for »lukkede« døre. Turneringens herre A-række endte med, at Sønderborg-klubben Vidars ellers uovervindelige hold sensationelt blev besejret af HIF, Haderslev, med ikke mindre end 11—4 i en knaldhård kamp, hvor HIF's forsvar næsten var uigennemtrængelig, samtidig med, at angriberne var i skydehumør. Holdet bag denne »bedrift« så således ud: Jacob Gormsen, Harald Schmidt, Erik Stokholm, Hans Gram, Erik Christensen, Bent Jørgensen og Hans P. Schmidt. En anden sensation leveredes i dame A-rækken af Tønder,

der overraskende besejrede de allerede kårne kredsmestre fra Haderslev Idræts Forening med 7—5. Forinden havde HIF haft meget besvær med at vinde over Vidar med 5—4. Kredsmestrene fra HIF mødte i denne opstilling: Else Mortensen, Ester Lauridsen, Annelise Junker, Rita Giørts, Gynthia Skjøtt, Åse Andersen og Sonja Nielsen.«

Uanset den overraskende sejr for HIF's herrer, blev det alligevel kun til en andenplads i turneringen, derimod fortsatte damerne med ovenstående hold i kampene om oprykning til den såkaldte mesterrække, for øvrigt den næsthøjeste række inden for JHF på dette tidspunkt, så alene at deltage her, var jo en fornem præstation. At det blev til lutter nederlag og ingen oprykning, fortæller nedenstående om: Mod Kolding 5—8, mod Horsens 2—6, mod Esbjerg 2—3 og mod de senere mestre, Århus 1900, 3—9.

For at fuldende billedet af et tilfældigt valgt turneringsår skal også nævnes, at HIF's herre Y med følgende hold: P. Skov Larsen, Gerh. Schoop, Jonny Johansen, Ernst Møller, Arne Paulsen, Jacob Kjær, Flemming Jørgensen og Niels Thulstrup blev kredsvindere med bl. a. sejre over Vidar, Sønderborg, med 23—15 og over Tønder med 16—13. De fortsatte kampe for dette hold skal forbigås i tavshed, det skal dog bemærkes, at samtlige spillere på dette tidspunkt var juniore, og kun fordi juniorrækkerne ikke var tilstrækkeligt stærkt, stillede man med hold i ynglingerækken.

2 år efter så det anderledes ud, hvilket Åge Terkelsens beretning for året 1953 vil bevidne. Han skriver bl. a.:

Af sportsbegivenheder skal jeg først og fremmest nævne de jyske mesterskaber i Århus den 23. marts, hvor vi, efter at have vundet kredsmesterskabet, deltog med både dame- og herre-ynglinge. Denne dag blev den største i vor afdelings historie, og forbundet fik øjnene op for spillestandarden i vor landsdel. Herre Y vandt over Esbjerg med 16—11 og over Horsens med 13—8. Finalen tabte vi mod AGF med 12—16 trods det vi havde ført ved pausen med 8—4. Der er stof i vore herre ynglinge, og vi håber, vi kan få glæde af dem til vinter på vore seniorhold. Dame ynglingeholdet, som hovedsagelig bestod af juniorspillere (der holdtes nemlig ikke mesterskaber for juniorhold) var vel nok den største overraskelse. Pigerne spillede først uafgjort 4—4 mod Esbjerg, men vandt omkampen med 3—1. Herefter slog de Horsens 5—2. Finalekampen mod Fremad, Århus, endte 4—4, men i omkampen trak Århusklubben det længste strå ved at vinde så knebent som 1—0. — Alt i alt en strålende indsats af begge hold.

Og det kan vi jo kun give lederen ret i.

For resten talte AGF's herre Y spillere som Leif Gelvad, Poul Loch, Åge Holm Petersen og Gustav Volder m. fl. At alle de nævnte blev dominerende landsholdspillere, ved vi i dag, vi ved også, at ingen af vore talenter nåede så langt, hvilket igen kunne tyde på, at forbundets øjne trods alt ikke nåede helt ned til vore kanter af danmarkskortet — for spillemæssigt var forskellen nu ikke stor på denne begivenhedsrige dag.

På side 33 har vi fundet frem til et billede af gutterne bag bedriften.

Dameynglingeholdet var udtaget af følgende spillere: Helga Hansen, Bente Hansen, Hanne Sørensen, Kirsten Andersen, Bente Schmidt, Birthe Leth, Inga Jørgensen, Birthe Kristensen og Ulla Carlsen.

Det skal i øvrigt bemærkes, at Helga Hansen nåede landsholdstrøjen og spillede mange gode kampe for Danmark. For fuldstændighedens skyld må det nævnes, at hun først blev »opdaget«, da hun rejste til en anden forening — altså nærmere JHF's og DHF's øjne. At nogle betragtede Helga som vor første — og hidtil eneste — landsholdsspiller er forståeligt, simpelt hen fordi vi vidste, at HIF i en årrække — forud for »opdagelsen« — havde landets bedste målmand i vor midte.

Samme år blev HIF's herrer nr. 3 i den sønderjyske mesterrække og damernes A-række (næsten identisk med holdet fra de jyske mesterskaber) blev sønderjyske mestre.

Jovist var dette år et godt håndboldår for HIF, og mon ikke vi med rette kan tilføje, at indsatsen, specielt vedrørende vore ynglinges indsats i Århus, stadig kan stå som den største præstation i HIF's håndboldhistorie indtil dato.

Baggrunden: Ja, først og fremmest var spillermaterialet i orden. Dernæst må dygtige ledere og trænere fremhæves, men også forholdet til byens skoler og i særlig grad Katedralskolen og Seminarieskolen betød kolossalt meget. Tilgangen og dermed fornyelsen til vore efterhånden store ungdomsrækker kom for den største del herfra og gjorde sit til, at vore ungdomshold, både piger og drenge, var og blev et virkeligt aktiv for foreningen.

At det gode samarbejde med skolerne blev en succes skyldes for en stor del forholdet mellem skolernes lærerkræfter og foreningen. Lad mig først og fremmest i denne forbindelse nævne adjunkterne Graversen og Holmgaard og lektorerne Marius Riis og Folmer Lund. Medaljens bagside i disse år var beklageligvis det forhold, at omkringliggende klubber og foreninger i vort turneringsområde ikke kunne følge med,

hverken kvalitets- eller kvantitetsmæssigt. Det bevirkede desværre, at turneringerne ikke blev så interessante for disse unge.

F. eks. kunne man læse følgende i marts 1955: HIF bliver i hvert fald repræsenteret med ét hold i kampene om de jyske mesterskaber, idet damernes ynglingehold har vundet deres kredsmesterskab på en nem måde, idet der simpelt hen ikke er anmeldt andre hold i deres række. Mange af vinterens ungdomsrækker bærer desværre præg af manglende bredde hos HIF's turneringspartnere, idet man alt for ofte ser, at puljerne indeholder både HIF 1, 2 og 3. — Men det var dengang, udviklingen heldigvis gik i den rigtige retning, og den sportslige værdi af ungdomsturneringerne blev selvsagt bedre.

I øvrigt var 1955 også et godt håndboldår for HIF. Som omtalt blev dame Y kredsmester uden kampe og gik således til de afsluttende kampe uden nævneværdig fortræning. Holdet blev nr. 4, idet man i kampen om tredjepladsen tabte til Kvik, Esbjerg, med beskedne 2—3.

Efter sidste turneringssøndag brugte aviserne følgende superlativer om vor forening: »HIF erobrede syv førstepladser i de 8 JHF-puljer!« »HIF dominerer fuldstændig den jyske turnering!«

Og starten på artiklen lød således: »Et par hundrede håndboldspillere deltog i går eftermiddag i et stævne i Haderslev kasernes gymnastiksal — et stævne, der var endnu et bevis på kvaliteten af HIF's håndbold. Stævnet var et led i Jysk Håndbold Forbunds vinterturnering, og der deltog hold fra Padborg, Sønderborg, Åbenrå, Tønder og Haderslev. Haderslev Idræts Forening deltog i 19 kampe fordelt i forskellige rækker og tabte ikke én . . .«

Jo, sandelig var der grøde og aktivitet i HIF's håndboldafdeling.

Men aktiviteten kunne desværre ikke rigtig holde. Først kom lidt stagnation, og i slutningen af halvtredserne kunne man med rette tale om, at HIF var nede i en bølgedal.

Enkelte lyspunkter blev dog bevaret, og igen var det damerne, der stod for de glædelige indslag. Holdet, som stadig kunne klare sig over for konkurrenterne, havde følgende sammensætning: Helga Hansen, Bente Hansen, Birthe Meyer, Johanne Sørensen, Kirsten Andersen, Inge Skov Larsen og Ulla Carlsen. De vandt bl. a. det sønderjyske mesterskab for damer i mesterrækken (sommerturneringen 1956) i øvrigt første gang, HIF's navn kom på denne pokal. Mesterskabet betød deltagelse i landsidrætsstævnet, som dette år holdtes på gymnastikskolen i Olle-rup, og her blev det til en tredjeplads af 10 deltagere — modstanderne taget i betragtning en god præstation.

Bagerst til venstre: E. Aa. Müller, Fl. Jørgensen, P. Thomsen. Siddende fra venstre P. S. Larsen, J. Johannsen, G. Schoop. Forrest: C. Thaysen. Ynglingeholdet fra 1953, der blev nr. 2 ved de jyske mesterskaber.

Herre A-holdet måtte i vinterturneringen 1956–57 på ny »nøjes« med en andenplads efter Vidar, Sønderborg. De afgørende kampe gav følgende resultater: mod Vidar 10–12 og mod Åbenrå 16–5: Holdet: Jan Barazinski, Harald Schmidt, Claus Nahrstedt, Peter Skov Larsen, Poul Skjøtt, Carl Gaarde og H. Pinholt. Bortset fra undertegnede lutter ungdom, som desværre ret hurtigt på ny gled ud af billedet på grund af studier og bortrejse. Kampen var faktisk »officiel« afskedskamp for undertegnede. Resumé: debut på førstehold i 1943, sidste kamp på førstehold 1957 – 14 år er måske også en slags rekord!

Men den i luften liggende forudsigelse om stagnation og tilbagegang kunne man ikke løbe fra. Årsagerne var i og for sig mangeartede. Vi havde gode ledere i en årrække, bl. a. Helga Hansen og Peter Skov Larsen. Begge rejste fra byen, og det tog tid at finde fornøden erstatning for dem. JHF's turneringer var efterhånden ikke særlig attraktiv, og bedre blev det ikke, at én af aftalerne organisationerne imellem gik ud på, at ingen aktive måtte deltage under begge organisationers turneringer i samme år. Reelt blev det sådan, at der i en overgangsperiode kun tilmeldtes hold til SI's turnering. Tilpasningen hertil gav de unge, nye ledere yderligere vanskeligheder i deres arbejde.

Man forsøgte andre muligheder, bl. a. var der startet en cupturnering i Sydjylland under navnet »Sydjysk håndboldcup«. Vi deltog med flere hold, men kun damerne kunne gøre sig gældende – endda med maner. F. eks. tillod dette »outsiderhold« (næsten identisk med det ovenfor nævnte) at vinde cup'en med sejre over Fredericia 6–4, over Hegnsvig 6–2, over Kolding IF's mesterrækkehold 6–5, hvorefter de i finalestævnet slog Esbjerg 6–4 og Vejen 9–3.

De sidste år i denne periode så det på ny noget lysere ud for foreningen. Man havde således formået Jørgen Jørgensen til at lede og træne seniorafdelingerne, og det gav facon på afdelingerne. Endvidere dukkede Peter Petersen (igen en fra seminariet) op, og han gav ungdomsafdelingerne en kærkommen »saltvandsindsprøjtning«.

Fra 1960 til enden

Vinterturneringen 1960–61 gik ganske udmærket for herrernes stor-kredshold. Samlet blev HIF nr. 4, men var bedste hold i amtet, således at turen til landsturneringen var sikret. A-holdet blev ligeledes kredsvinder. Damernes 1. hold klarede sig derimod knap så godt – som Jør-

gen Jørgensen (højest sandsynlig med et klagesuk) skriver i sin beretning: »Damerne er i øjeblikket vort smertensbarn«. Dette gælder dog ikke damernes A-hold, som både blev kredsvinder og sønderjysk mester. Lyspunkter trods alt.

Ungdomsafdelingen kunne stort set se tilbage på turneringen med tilfredshed. 7 hold var tilmeldt, og af disse blev de to sønderjyske mestre. Herre Y fortsatte om det jyske mesterskab, men det blev til to nederlag til Esbjerg med 9–10 og til Kolding med 6–10. Ungdomsafdelingen var i øvrigt den afdeling, der hurtigst kom på »benene«.

Kendetegnende for udviklingen i disse år aflæses næsten bedst i Poul Jørgensens beretning på generalforsamlingen i 1963:

»Til efterårsgeneralforsamlingen lovede jeg, at nu skulle der komme gang i ungdomsafdelingen. Jeg synes selv, at det løfte, jeg dengang gav på de unges vegne, har de på bedste måde forstået at leve op til. Ganske vist er hverken herre eller dame junior blevet nr. 1, men de har dog placeret sig pænt, som henholdsvis nr. 2 af 7 hold og nr. 3 af 5 hold. Vi er ikke interesseret i de helt store resultater og dermed følgende sølvpokaler, eller hvad ved jeg – hvis der ikke bag det hele ligger et godt kammeratskab og samhørighed på de respektive hold og et godt samarbejde i afdelingen. Disse ting synes jeg, at vi så nogenlunde har fået stablet på benene i ungdomsafdelingen. Det er mit indtryk, at de unge efterhånden er ved at få et vist »klubtilhørsforhold«, noget som jeg mener, vi har savnet i mange år inden for håndboldafdelingen. Jeg tror, den dag de unge finder ud af, at det er i HIF, de hører til, så vil resultaterne og tilgangen praktisk talt komme af sig selv, fordi de så vil føle det som en pligt at gøre det bedste for klubbens navn. Jeg har indtryk af, at disse ting findes i atletikafdelingen, og det er mit håb, at det må lykkes os at etablere noget lignende i ungdomsafdelingen – ja i hele håndboldafdelingen.

Men vi har jo en vanskelighed at slås med: Når de unge når en vis alder, må de forlade os, og så er vi lige vidt. Jeg håber, der i seniorafdelingen må opstå denne klubfølelse, således at vi har et sted at sende vore unge hen, når de er for gamle hos os.«

Forstandige ord af en ung leder, for problemet som han her berører var jo særdeles mærkbart på denne tid i seniorafdelingen. Man stod en overgang uden ledere, og det gjorde jo ikke problemerne mindre, at man af denne grund måtte undlade at anmelde hold til sommerturneringen.

Efter lederen Egon Jensens opfattelse lysnede det på ny med solens komme i foråret 1963. Om HIF's brydningstid har han følgende kommentarer:

»Det er med en vis glæde, at jeg skriver denne redegørelse, idet det var med en vist nok ikke helt uberettiget skepsis, vi inden for seniorafdelingen så fremtiden i møde. Vi var for et års tid siden ikke ret mange — og de, som var med til træningen nu og da, havde ikke den indstilling til spillet og sporten, at de ville »ofre« en lørdag eller søndag aften til at spille turneringskampe for klubben. Det siger sig selv, at en afdeling, der er stillet over for den slags betingelser, må komme til at stå meget svagt. Vi stod meget svagt, og vi betalte med at rykke ud af storkredsen, herrer, og hvad mere var — håndboldafdelingen gik i sig selv i et halvt år og lå stille hele sidste sommer, men alt dette er vi ude over. I dag råder vi over et større antal spillere og samtidig spillere, der både går ind for træning og kampe med en gejst og iver, så det er en fornøjelse at stå i spidsen for afdelingen.«

Altså optimisme at spore — og ganske bestemt ikke helt uberettiget. Det gik virkelig fremad og opad for alle afdelinger. En af de ting, der gav håb og tro på fremtiden var bl. a. den omstændighed, at konturerne af Haderslev-hallen tegnede sig klar og tydelig. Man havde jo fået erfaring for, hvad der var sket de steder, hvor man havde fået etableret haller.

Før var vi ret så jævnbyrdige med foreninger i f. eks. Kolding, Vejle, Esbjerg, Vejen og Sønderborg m. fl., men efter et par sæsoners træning og stævnemuligheder i vedkommende byers respektive haller, løb de simpelt hen fra os. Der var meget at indhente, og svært kunne det blive at udligne det interval, der var opstået på grund af alt for megen tale, skrift og meningsudveksling, før hallen — på papiret — var, eller blev en realitet.

Men nu var den altså undervejs, og i planlægningen fremover indgik de muligheder, som man vidste en hal indebar for træning, stævner osv.

Vi skulle også forberede vor »officielle afsked« med kasernens gymnastiksal. På baggrund af det, der ventede forude, skete det uden vemod. Og dog — vi havde jo meget at takke garnisonen for, ikke mindst for et gnidningsløst samarbejde og medindleven i de problemer, der kunne opstå. Med garnisonens hjælp fik vi først og fremmest tag over hovedet, træningstimer i den udstrækning det lod sig gøre, tilskuere til en del stævner, »demokratisk« vagtpassage, billig salleje, gratis leje til enkelte stævner og meget mere. Jo, vist skylder vi tak herfor, og tak

i særlig grad til materieforvalter Popp for formidling af dette samarbejde, det kunne simpelt hen i sagens natur ikke gøres bedre.

Haderslev-hallen blev klar til brug i vintersæsonen 1966–67. Trods store forventninger og udelt glæde – alligevel problemer. Tildeling af træningstimer hørte til problematikken. Alle ønsker kunne selvfølgelig ikke tilgodeses, og ingen misunder vel dem, der havde ansvaret for fordelingen. Dog forekom enkelte dispositioner som værende mindre heldige, f. eks. kunne det virke stærkt irriterende, at nogle af de bedste timer blev overladt til motionister. HIF var jo i tildelingsøjemed én forening i lighed med andre foreninger under Haderslev samvirkende Idrætsforeninger, og det gjorde HIF til »sorteper«, at det tilligemed gik hårdest ud over ungdomsafdelingen, var ikke mindre beklageligt.

Havde tildelingen derimod sket foreningsvis med skyldig hensyntagen til aktiviteten, ville man nok have nærmet sig retfærdighedsprincippet noget bedre. Retfærdigvis må her tilføjes, at forholdene blev bedret noget efter de første prøveår – og det fuldendte oplever vi sikkert først, når nye haller dukker op – og heldigvis er der også her lys forude.

Gunner Jensen og Torben Johansen stod som ledere af vore afdelinger ved halindvielsen. At ændringen i tingenes tilstand også blev en slags udfordring for disse to var klart. At de klarede »overgangen« på bedste måde vidner den tiltagende aktivitet i alle rækker om og noteres faktisk kun her som en selvfølge.

Herrernes 1. hold var i denne sæson anmeldt JHF's serie 3, hvorimod resten af holdene var anmeldt i SI-turneringer. At herrerne kunne vinde serien og retten til at spille i serie 2 fra næste år, var egentlig ikke overraskende, men må vel nok i første omgang tilskrives modstandernes svaghed mere end vort holdt dygtighed. At tilskrive haltræningen, som nogle gjorde, æren for resultatet var nok lidt overilet.

Men man var på vej – indendørs.

Den større aktivitet med hallen som centrum om vinteren kunne ikke smitte af på sommerens turneringer. Der var dog anmeldt 6 hold til SI-turneringer, og hvor dame- og herresenior endog kunne vinde deres række. Så man »legede« dog fortsat med – udendørs.

Vinterhalvåret 1967–68 stod fortsat i fremgangens tegn, vel nok noget stærkere for herrerne end for damernes vedkommende. Herrernes serie 2 hold beviste fremgangen ved at gå ubesejret gennem turneringen, således at oprykningen til serie 1 var en realitet, da resultatet blev gjort op. Damerne, som startede i JHF's serie 1, blev nr. 6, damernes

A-hold blev nr. 4, herrernes tilsvarende nr. 2. Også i ungdomsrækkerne klarede man sig udmærket, dog uden at notere topplaceringer.

Sommerturneringen er efterhånden stærkt reduceret. 1 herre- og 1 damehold i senior A-rækken samt 5 ungdomshold var anmeldt. Placeringsmæssigt blev det til to sønderjyske mesterskaber for seniorholdene.

Vinterturneringen 1968–69 forberedes – lederne er nemlig klar over, at skal et godt resultat opnås, må træner og lederspørgsmålet være i orden. På forårsgeneralforsamlingen blev Ebbe Hansen og Bent Andersen valgt til afdelingens ledere, ligesom håndboldafdelingen blev yderligere repræsenteret i bestyrelsen ved valg af Gunnar Nissen. Bent Andersen blev dog ret tidligt afløst af Hans Chr. Light. Træningen blev yderligere sat i system: Margit og Meta Nicolaisen leder ungdomstræningen for piger, tilsvarende for drenge Hans Chr. Light, dame senior Erik Stokholm og ynglinge og senior herre Gunnar Nissen. Træningskampe arrangeres mod stærke hold, selvfølgelig med det formål for øje at finde stærkeste hold i de respektive rækker inden turneringen påbegyndes.

Det skiftede i øvrigt med sejre og nederlag i dette turneringsår. Da halvdelen af turneringen var spillet, var man allerede så småt klar over, at det kunne knibe med at holde kontakten til midterfeltet. Da turneringen var færdigspillet, kunne noteres følgende resultater: Serie 1 herrer nr. 6 og nedrykning til serie 2 sammen med tre andre hold. Serie 1 damer nr. 7 eller trediesidst, og denne placering sikrede damernes forbliven i serien. I ungdomsrækkerne var anmeldt i alt 7 hold, og der er grund til at bemærke, at et meget talentfuld drengehold blev puljevinder med maksimumpoints for otte kampe.

Sommerturneringen 1969 gav en 1. plads til herreholdet, som startede i oprykningsrækken, hvilket gav ret til oprykning i mesterrækken til næste sæson. Damerne sluttede midt i deres række. Altså både negative og positive ting. Til sidste kategori hører ikke med, at to hold måtte trækkes ud af turneringen på grund af manglende tilslutning. I ungdomsrækkerne gav det en førsteplads til junior B. Altså ikke den store indsats, og tanker om helt at droppe sommerturneringen fik ny næring.

Vinteren 1969–70 startede med ansættelse af Ejnar Nissen, Kolding, som træner, selvfølgelig først og fremmest for at føre førsteholdet frem til en bedre position. Ledelsen af afdelingerne er nu lagt i hænderne på Gunnar Nissen og Hans Chr. Light.

Trods gode forberedelser blev oprykningen for herrerne vedkommende ikke en realitet, idet man sluttede som nr. 2. Damerne undgik

Staben bag de store forårs-håndboldstævner: Harald Schmidt, F. R. Hansen og Marius Riis.

på ny at rykke ned. Igen blev holdet trediesidst, og man kan med rette sige, at de efterhånden forstår at balancere på »falderebet«. De øvrige hold, som var anmeldt til vinterens turneringer klarede sig godt, og man fornemmer, at der er ved at komme bredde i foreningen: 12 hold i en turnering er immervæk en præstation.

Lidt om stævneaktivitet m. m.

Det er klart, at det, der rører sig omkring en turnering, er det bærende i en afdelings virke. Men ordinære turneringer alene gør det ikke fuldkomment — der skal mere aktivitet til.

Også på dette område har HIF gennem tiderne vist ansigt. Først og fremmest må det såkaldte »forårsstævne« nævnes. Initiativet hertil blev taget så tidligt som i 1945, og Marius Riis må tilskrives æren som den, der opfandt ideen. Med en stærk stigende kurve i henseende til

deltagelse, kunne stævnet holde 10 års jubilæum i 1955, men beklageligvis kunne stævnet ikke holde.

Et stævne af det format, som dette opnåede, krævede et stort arbejde af lederne, ikke mindst stævnedagen var krævende for lederne, og måske specielt for de medvirkende dommere. Ledermangel var derfor også en af grundene til, at stævnet ikke kunne bevares, men beklageligvis må det også nævnes, at andre hovedkredse inden for Sønderjysk Idrætsforening ikke så særlig velvilligt på den succes, der her var skabt. Arrangementet overgik til Haderslev Østeramts hovedkreds i begyndelsen af tresserne, og i dag eksisterer navnet »forårsstævnet« kun i folkemunde.

1954 blev for øvrigt rekordår for stævnet: 188 hold udkæmpede i alt 344 kampe fordelt på 17 baner, og om aftenen var 1200 festdeltagere fordelt i 3 sale på Harmonien til præmieuddeling og dans. Jo, det var tider.

Et andet godt arrangement må det såkaldte Dannevirke-stævne have prisen for. Her mødtes skolehold, firmahold og hold fra oplandets klubber og foreninger til »drabelige« dyster. Til tider folkeligt og fornøjeligt uden at det sportslige islæt dog forsvandt. Stævnet kan føres helt tilbage til de små gymnastiksales tid og kunne således med glans overleve et »25 års jubilæum«. Vel har et stævne af denne art måske ikke samme betydning nu som før, men givet er det, at mange af de spillere og for den sags skyld også ledere, som HIF fik gavn af gennem tiderne, blev »opdaget« gennem dette arrangement.

I reglen var HIF kun sparsomt repræsenteret ved dette stævne. Langt de fleste aktive deltog på respektive skole- og firmahold. Men damerne var med – og at de ikke alene var med, men af og til tog pokalen med hjem, vidner omstående billede om.

Men tilgangen kom ikke udelukkende fra Dannevirke-stævnet. De årlige skoleturneringer, som HIF i tidens løb har stået som arrangør af, gav vel nok den største tilgang, og selvsagt først og fremmest til gavn for ungdomsrækkerne. Heldigvis holder »ideen« endnu, for der er næppe tvivl om, at uanset en ungdomsafdelings stade, må dette arbejde ikke forfladiges. Det er herfra, tilgangen skal komme – og kommer.

Om stævnearrangementer hører vel også en omtale af de mindre aktiviteter, men det fører nok for vidt at gå i detaljer herom. Lad mig i flæng nævne »Sydjysk cup«, sønderjysk pokalturnering, landsdels- og landsstævner, private stævner rundt i landsdelen og i Sydslesvig, en-

Fra venstre: Lederen Svend Rehder, Jytte Frederiksen, Jytte Pedersen, Lis Christensen og Vivi Kyhn. Siddende: Jutta Lapiki, Helga Hansen og Else Christensen. Et godt sammenspillet hold, som ikke »kun« nøjedes med sejr ved den slags arrangementer, men fik adskillige mesterskaber hjem til HIF.

kelte udlandsture og flere andre i den forbindelse. En tilbagevendende begivenhed var en overgang et årligt besøg af et af vore bedste divisionshold. I sagens natur skete det i reglen ved et udendørs arrangement. Det gav god propaganda, og i stor udstrækning havde disse stævner publikums bevågenhed. Stadig en levende idé til efterfølgelse – og hallen giver øgede muligheder i den henseende.

Efterskrift

Med dette tværsnit af de vigtigste dataer og begivenheder i HIF's håndboldafdelings tilværelse, kan afslutningen skrives. En definitiv afslutning er det nemlig, fordi afdelingen simpelt hen ikke eksisterer mere.

Gennem en gensidig overenskomst parterne imellem, blev man på et bestyrelsesmøde i HIF enige om en deling af foreningen, således at

Haderslev Håndbold Klub kunne blive en realitet. Den nye klub blev stiftet 4. maj 1970 og startede som selvstændig klub den 1. juli samme år. Begrundelse: at opnå bedre eller de bedste forhold for såvel atletikfolk som håndboldspillere.

Adskillelsen var ingen sensation. Skal man tale om overraskelse i den forbindelse, må det vel være, fordi det først skete nu og paradoksalt nok på et tidspunkt, hvor nye vedtægter kunne have givet håndboldafdelingen den status i HIF, man fra tidernes morgen havde haft krav på, men aldrig fik gennemført.

En epoke er dermed afsluttet, og en ny venter under et andet banner. Vi, der har fulgt håndboldspillet udvikling fra de spæde forsøg, gennem ebbe og flod, til nutiden, vil sevfølgelig hilse ethvert initiativ, der kan skabe stabilitet og fremgang for denne idrætsgren, med glæde og opmærksomhed, og jeg nærer ingen betænkelighed ved at give den arv, som mange — i HIF's navn — har skabt gennem utrætteligt arbejde, videre til de mænd og kvinder, drenge og piger, som i dag tegner Haderslev Håndbold Klub.

God vind fremover!

HARALD SCHMIDT

Hvordan var det, de begyndte?

HANS DALL

Den ene af de første års »store«. Han begyndte at dyrke langboldspil som de fleste af de, der var med til at starte Haderslev Idræts Forening. Han fortæller selv, at de var en flok unge mennesker, der i en slags skoleforening spillede langbold, og i 1921 skulle de deltage i et stævne i Tinglev. Der var ved dette stævne også arrangeret atletik — en tre-kamp med 100 m løb, længdespring og højdespring. Selvfølgelig skulle man fra Haderslev også med, og Hans Dall fortæller selv, at han var så ubeskeden at vinde tre-kampen. 100 m løbet vandt han i 12,1 sek. Denne dag indledtes en lang karriere med begyndelsen i Tinglev over deltagelse på det udvalgte jyske hold ved landsholdskampen i Randers i 1930 som vinder af 100 m løbet i 10,8 sek. — stadig klubrekord i HIF — og 6,62 m i længdespring, til året 1943 — 40 år gammel — og endnu 11,5 sek. i 100 m løb og i 1942 6,19 m i længdespring.

Hans Dall taler om sin naturlige hurtighed, og dette er ubetinget rigtigt, men han var også meget alsidig. Han har været på årets ranglister i højdespring, kuglestød og spydkast, endda på førstepladsen.

Han var også med til at vinde foreningens første jyske mesterskab, nemlig i 4x400 m stafetløb på Vejle stadion i tiden 3.37,5 min. En rekord, der stod urørt ved foreningens 25 års jubilæum. Holdet bestod foruden Hans Dall af Holger Riis, Johannes Nielsen og Chr. Lachenmeier. Hans Dall fortæller i »Budstikken« om de uhyre vanskelige træningsforhold, man begyndte under på Louisepladsen, senere på kasernepladsen, indtil det nye stadion blev indviet i 1934.

Ingen forening bæres af en enkelt mand, ingen fremtid bygges på én mand. Atletikken er en udpræget individuel idrætsgren, men HIF havde i de første svære år folk som Holger Riis, Chr. Lachenmeier, Johannes Nielsen og Herman Forkert, der sammen med Hans Dall bar foreningen over de første svære forhindringer og støbte fundamentet til det, der engang kom.

Hans Dall havde imidlertid mange andre talenter. Han var en enestående organisator af ildfester og »Fagenes fest«. Han har i foreningen bestridt posterne som medlem af atletikbestyrelse og udvalg, samt været træner.

I foreningen er Hans Dall – æresmedlem fra 1947 – den eneste nulevende medstifter.

JOHANNES FOGT

– *Hvordan kom du egentlig ind i atletikken?*

– Det skete ved et stævne arrangeret af Haderslev samvirkende Idrætsforeninger på Haderslev stadion. Der skulle stilles et cooperationshold i forskellige øvelser, og jeg blev udtaget af Haderslev Fodbold Klub til at deltage på 100 m. Efter dette stævne, hvor det viste sig, at jeg havde naturlige evner for sprint, blev jeg opfordret til at deltage på AC 40's hold til en holdkamp næstfølgende søndag. I dette stævne løb jeg 100 m på 12,0 sek.

– *Du begyndte med atletikken i 1942, det vil med andre ord sige, at du på det tidspunkt var 30 år – en usædvanlig alder for en nybegynder. Hvordan blev dine resultater fremover?*

– De resultater jeg opnåede i tiden derefter, var der selvfølgelig en masse træning bag, fordi med den alder, jeg havde, skulle der lidt mere til end for de helt unge mennesker, og jeg var selv indstillet på at opnå så gode resultater som muligt.

Mine bedste resultater opnåede jeg i 100 m med 11,0 sek., 200 m i tiden 22,9 sek., 400 med 52,2 sek., og i længdespring nåede jeg ud på 6,55 m. På det tidspunkt, jeg opnåede disse resultater, var det gode resultater, og de bragte mig da frem til fine placeringer inden for såvel den jyske som den danske atletik.

— *Du oplevede at komme ud på en del rejser?*

— Mine rejser, som jeg fik efter krigen, var for en idrætsmand noget ganske enestående, fordi vi i krigens tid ikke havde chancer for at komme til udlandet. Da jeg blev udtaget til hold under Jysk Athletik Forbund og Haderslev samvirkende Idrætsforeninger, var jeg lykkelig. Jeg glemmer aldrig turene til Finland, Sverige og Norge, samt rejsen til Holland. Disse rejser skulle overstås inden for 1 måned, og jeg husker, at firmaet, hvor jeg var ansat, straks var villig til at give mig fri for at få disse oplevelser.

Min første rejse var til Varberg, og det var et af Foreningen Nordens arrangementer. Ved hjemkomsten blev jeg udtaget til Jysk Athletik Forbunds hold til Holland. Det var i anledning af dronning Julianas 25 års regeringsjubilæum. Efter turen til Holland gik der kun nogle enkelte dage, hvorefter vi skulle til Sverige, hvor vi havde nogle enkelte holdkampe. Derefter gik turen til Finland, hvor vi deltog i holdkampe i Vuoksankangas og mod et hold fra Latvi, der var det stærkeste hold, vi mødte, fordi det bestod af de atletikfolk, som ikke kom med til de olympiske lege i London.

I Finland blev vi, som overalt i de nordiske lande, hjerteligt modtaget, og vi blev indkvarteret privat. Man var meget interesseret i at vise os, hvad de kunne præstere på alle områder i Finland. Vi var sammen med vore værter hver eneste dag, enten på ture, eller der var fest for os om aftenen, og det var ganske fantastisk, hvor gæstfrie finnerne var imod os. Det var sammen med Vejle Idræts Forening, vi var der, og det var i virkeligheden et kombineret hold, der deltog i stævnerne i såvel Sverige som i Finland. Rent idrætslig klarede vi os udmærket deroppe.

Efter at vi var kommet hjem fra Sverige- og Finlands-turen, skulle vi til vor norske venskabsby Sandefjord. Vi tog derop med et hold med kun ganske få deltagere, for det at rejse fra den ene måned til den anden vil altid skabe vanskeligheder enten med ferie eller med at få frihed fra arbejdspladsen. Der er altid meget, der gør sig gældende i forbindelse med tilrettelæggelse af sådanne arrangementer.

Senere havde jeg også den glæde at komme på Jysk Athletik Forbunds hold til holdkampen mod Holland i Vejle, og helt ærligt troede

jeg, at jeg på det tidspunkt var udbrændt og ikke kunne præstere noget mere, men var trods alt stolt over at være udtaget også til denne holdkamp.

— *Du var inde på det nordiske samarbejde, som egentlig er startet fra Foreningen Norden. Desværre har dette samarbejde ikke kunnet fortsættes. Under hvilke former tror du, man skal genoptage det?*

— Samarbejdet kan og bør videreføres, men ikke på klubbasis og ej heller på bybasis, idet det er meget vanskeligt at stille fuldt hold til en holdkamp, hvad enten det så skal være i Sandefjord, Varberg eller Ny-stad. At stille med et hold, der er reservespækket, er ikke interessant, hverken for ens egen klub eller for de klubber, vi møder, idet de hjemlige klubber altid — eller som regel — stiller med det stærkeste hold. Hver gang vi besøgte de øvrige nordiske lande har det vist sig, at vort hold har været præget af afbud, og så har man ingen målestok, hvorefter man kan måle det indbyrdes styrkeforhold.

Derfor mener jeg, at det nordiske samarbejde på atletikkens område udskrives som internationale stævner på den måde, at man inviterer idrætsmænd fra de venskabsbyer, vi har i Norden, til et stævne hvert år eller hvert andet, alt efter hvad man bliver enige om. På den måde kunne andre landes idrætsfolk, f. eks. Tysklands, deltage. Jeg tror, det vil være den eneste og rigtigste løsning, og den vil kunne styrke samarbejdet fremover. Det er også derfor, at vi til vor rejse til Sverige og Finland havde kombinationen Vejle Idræts Forening og HIF.

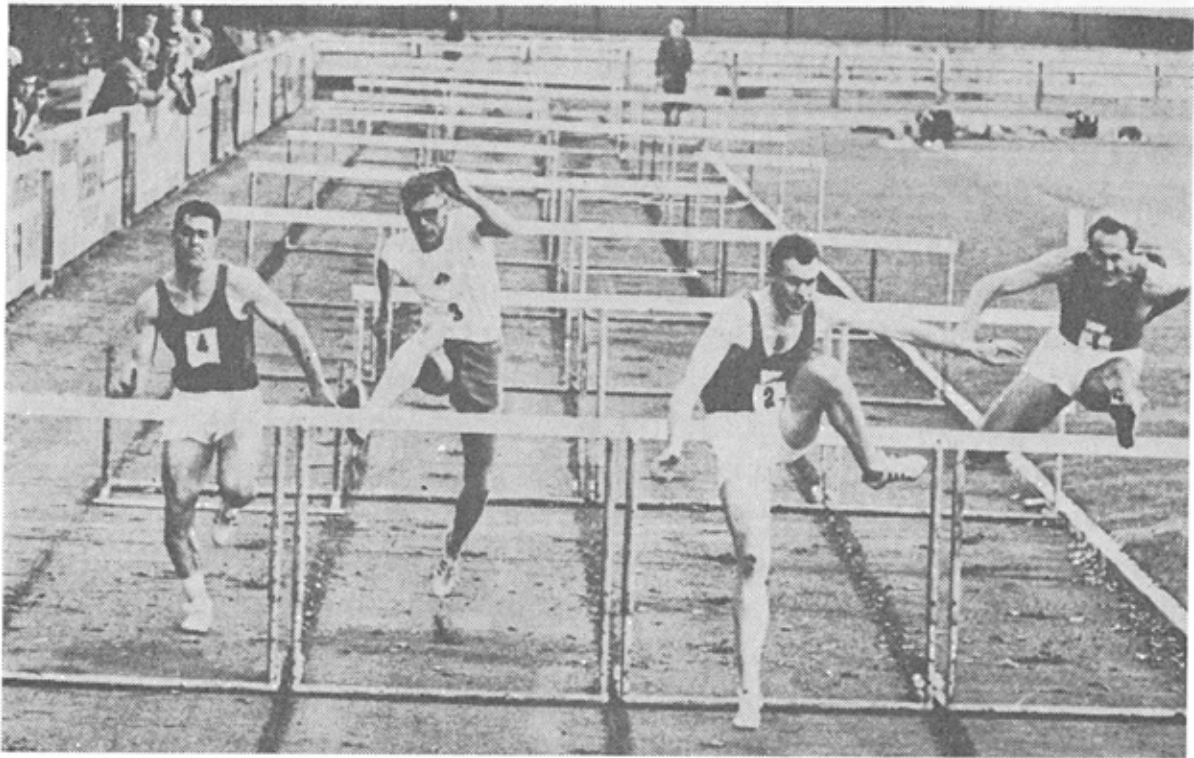
— *Du begyndte din idrætskarriere som fodboldspiller. Hvordan klarede du omstillingen fra en decideret holdidræt, som fodbold er, til den individuelle idræt, som atletikken er?*

— Jeg spillede ikke fodbold på HFK's førstehold. De fleste kampe var på lavere rangerende hold, og det bekom mig ganske udmærket, men da jeg kom ind i atletikken syntes jeg selv, at det var mere personligt at opnå nogle gode resultater. Jeg syntes ærlig talt ikke, man kan sige, det er stjernedyrkelse, men det at man laver nogle gode resultater og opdager, at man har evner for det, giver en vis spore til at fortsætte med træningen.

ANDREAS GYDESEN

— *Du begyndte som fodboldspiller. Hvad fik dig ind i atletikken?*

— Jeg var bidt af fodboldspillet fra 10–12 års alderen, men det er vel generelt for drenge. At jeg gik fra en decideret holdidræt til en

Det er ikke ret ofte, HIF har haft tre så gode hækkeløbere: Preben Olsen, Gottfred Horstmann og Andreas Gydesen

udpræget individuel idrætsgren skyldes vel først og fremmest, at jeg ikke brød mig om det hårde kropsspil i fodbold. Kammeratskabet var der ikke noget i vejen med.

I en af seniorkampene fik jeg et knæ i låret og kunne i flere uger ikke støtte på benet, og selv Jens Thomsen – mirakelmanden – kunne ikke hjælpe mig. Overgangen til atletikken var herefter let, og for øvrigt har jeg Jens Thomsen mistænkt for at have medvirket ved denne overgang. Han sagde nemlig: »Du skulle tage og udnytte din hurtighed i HIF.«

– Som topidrætsmand nåede du meget omkring og må have oplevet mange ting?

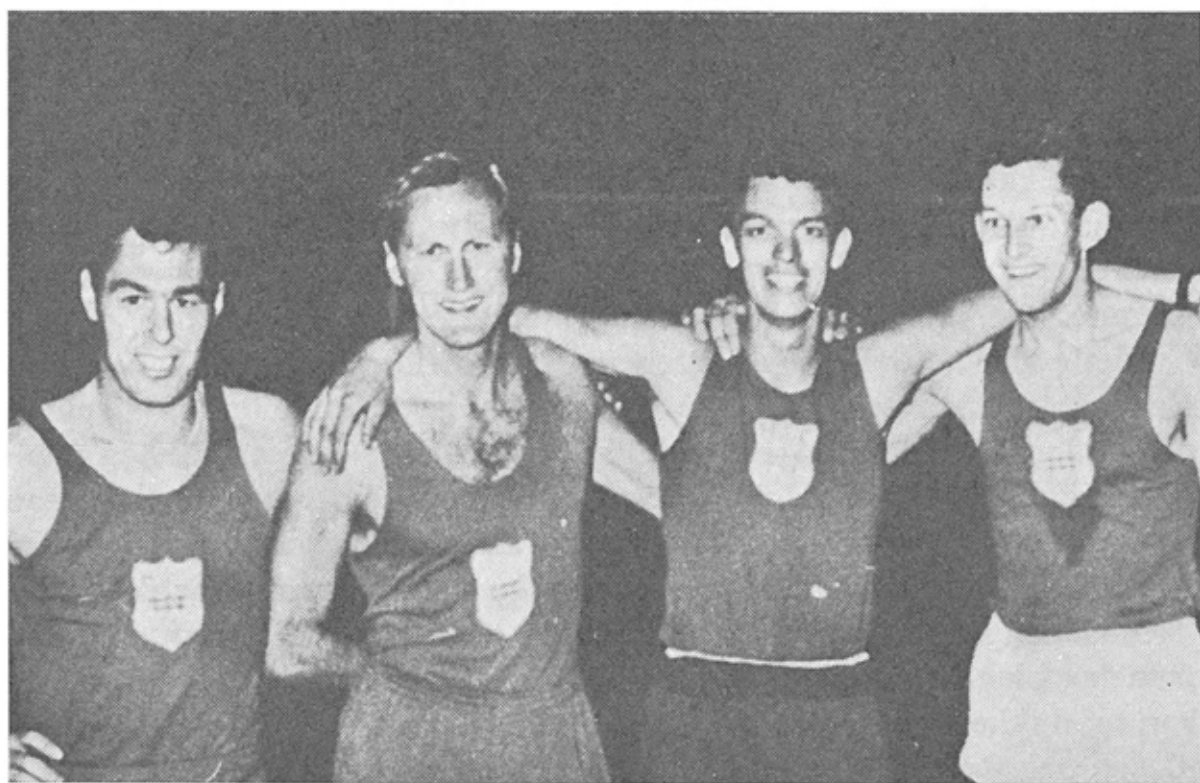
– På rejser til stævner, JM og DM for ungdom, var jeg altid på farten med Andreas Michaelsen. Vi mente, at der kunne spares på rejseudgifterne ved at gå ud på »landevejen« og forsøge at komme med på tommelfingeren. Engang kom vi på afveje oppe i det mørke Jylland og anede ikke, hvor vi befandt os. I sidste øjeblik nåede vi til stævnet. Det kunne også være småt med forplejningen. På en tur fra et stævne i København til et stævne i Århus levede vi af gulerødder, tørt brød og nogle æbler.

På rejser med landsholdet husker jeg især den lange tur sydpå i 1956, hvor du (F. R. Hansen) jo også var med som leder, med landskampe mod Vesttyskland, Luxembourg og Svejts. Fra Vesttyskland (Kassel) forsvandt Andreas Michaelsen og jeg. Vi havde lagt os til at sove i en vogn langt fra den for holdet reserverede vogn.

»Idrætsbladet«s udsendte medarbejder skrev dengang bl. a.:

»Det danske atletikhold mistede for en tid to mand på den smukke rejse fra Kassel til Luxembourg. Et dansk landshold er et blandet folkefærd – der er gårdmænd, arbejdsmænd, kontorfolk, studenter, dyrlæger, lærere etc. – Det var to lærere, der forsvandt. To gæve sønderjyder, der til held for sig selv og omgivelserne kendte det tyske sprogs krinkelkroge. De blev reddet i land på grund af sig selv og på grund af tysk ordensvilje. Man bliver nemlig søvnløs af at rejse 8–9 timer. Selv om Moseldalen er en øjenlyst. Sønderjyderne kneb øjnene sammen i en kupé til landsholdets reserverede. Man skulle skifte i Giessen. Sønderjyderne skiftede ikke. Det gør man ikke, når man sover. Ingen panik af den grund. Bundesbahn klarede paragrafferne. Lod telegrafisk de to billetløse danskere efterlyse, fandt dem, gav besked om, at de skulle

*Preben Olsen, Andreas Gydesen, Knud Erik Nielsen og Gerd Larsen –
fire af HIF's støtter gennem mange år.*

føres over Frankfurt, sættes over i et tog og transporteres til Luxembourg uden forviklinger.»

Fra de dejlige ture med HIF i udlandet mindes jeg især turen til Varberg, Gøteborg og Uddevalle (hvor Chr. Schultz — Kedde — glemte sine bukser). Disse ture har været med til at forstærke den specielle HIF-ånd.

— *Hvilket resultat har du sat mest pris på?*

— Jeg satsede ret tidligt på mangelkampen, og mit bedste resultat i 50'erne var vel nok det første DM i fem-kamp i 1956. Men et resultat 10 år senere skal også med: min personlige forbedring på 400 m til 49,2 sek. Jeg havde længe luret efter en tid under 50 sek., og derfor var det tilfredsstillende for mig at se resultatet af en (efter min mening) vel tilrettelagt træning. (Med vægtredskaber og bakkesprint over en kortere årrække).

— *Du har som lærer med ungdom at gøre. Hvad kan vi gøre for at få ungdommen til at interesse sig for vor idræt?*

— Med hensyn til dette spørgsmål vil jeg henvise til min artikel »Foreningen og skolen« her i jubilæumsskriftet.

KNUD ERIK NIELSEN

— *Din første kontakt med atletikken?*

— Som mange andre drenge dyrkede jeg fodbold om sommeren og håndbold om vinteren. Så arrangerede HIF imidlertid et stævne for skoleungdommen fra Haderslev — med bl. a. bøger og diplomer som præmier. En læsehest var jeg, og jeg ville gerne vinde en bog.

I dette stævne deltog også Preben Olsen, Gottfred Horstmann og Kaj Hansen. Alle kom vi senere på HIF's 1. hold. (Af disse 4 kom 3 senere på det danske landshold, red.) Vi blev alle fire medlem af HIF, og medvirkende hertil var så afgjort, at man havde en leder — Lyhne Hansen — der havde evnen til at aktivisere os. Det er ikke nok at få kontakt med ungdommen — lederne må også følge dette kontaktarbejde op.

Omstillingen fra fodbold og håndbold til atletik gik forbavsende let, men jeg blev hurtigt klar over, at har man startet en øvelse i atletik, kan man ikke give bolden videre. Atletikken er en personlig udfordring til den enkelte.

— *Du begyndte egentlig som sprinter og springer. Hvordan gik det til, at du »endte« som mellemdistanceløber?*

HIF's danske mestre på 4x1500 m 1968: Gerd Larsen, Børge Fallesen, Hans Chr. Petersen og Knud Erik Nielsen.

– Inderst inde har jeg vel hele tiden haft det ønske at ville løbe på mellemdistancerne, og det skyldes vel, at Gunnar Nielsen var mit idol. Allerede som 15–16 årig begyndte jeg at træne med klubbens bedste løbere, Rud Petri, Heinrich Schuleit m. fl.

Det er vistnok rigtigt, at der dengang var en tendens til stjernedyrkelse, men kammeraterne gjorde det hurtigt klart for mig, at det var indsatsen i træningen, der var afgørende, og ikke hvad man gik og drømte om. Tro nu ikke, at alt var træning, konkurrencer m. m. Mange, mange timer har vi været sammen i et fornøjeligt lag, hvor vi skubbede alle tanker om træning, konkurrencer osv. langt fra os. Her prøvede vi at videreføre det, der havde præget dem før os og gerne skulle præge dem, der kommer efter os, nemlig kammeratskabet.

– *Nu er du »emigrant« og forhenværende. Savner du miljøet?*

– Heldigvis har jeg bevaret kontakten. Man klipper da ikke tråden over til det, der engang var så værdifuldt for én.

Må jeg til slut præcisere, at HIF's mentalitet er noget helt særligt i forhold til andre steder, og dette er vel nok årsagen til, at jeg har følt, at min tid som aktiv har givet mig uvurderlige oplevelser og mange gode kammerater.

GERD LARSEN

— *Hvad fik dig ind i atletikken?*

— Over flere stationer kom jeg til atletikken. Først igennem gymnastikken om vinteren. Det var ikke, fordi jeg var særlig god til gymnastik i skolen, og jeg brød mig heller ikke meget om timerne i gymnastiksalen om vinteren, mens jeg om sommeren godt kunne lide klassekampene i fodbold, og i perioder har jeg spillet fodbold i ÅBK (Åbenrå), fordi jeg kunne lide det, og fordi min fætter også spillede i klubben. Men evnerne her rakte ikke så langt, og da jeg aldrig kom på hold i rigtige kampe, mistede jeg interessen.

Interessen for gymnastik var heller ikke stor, og evnerne i springene var meget små, men min mor havde nu engang den mening, at noget skulle jeg lave, og så var det bare med at komme til »frivillig« gymnastik to gange om ugen hele vinteren.

Sådan fortsatte de fleste af drengene, indtil jeg i 1959 begyndte at ro. Her viste jeg helt gode evner, selv om min fysik ikke var så stor. Men med mange rokilometer hjalp det efterhånden på det. Ved en fest i marts måned 1961 i roklubben kom jeg i snak med en løber, der næste morgen skulle ude at træne på Åbenrå stadion. Han fik mig lokket med derud. Her jogglede jeg lidt rundt, mens den anden løb nogle intervalløb. Efter træningen gik vi ind i stadionbygningen, hvor jeg mødte Kaj Rosenberg, og så var det sket. Han havde set mig løbe rundt på stadion og spurgte, om jeg var interesseret. Det var jeg da lidt. Jamen, så kunne vi mødes næste søndag igen. Det gjorde vi så.

Et par uger senere manglede han en 3. mand til holdløb i Gallehusløbet, der hermed blev min første atletikkonkurrence. Ugen efter var det Parkløbet i Esbjerg. Begge steder undgik jeg sidstepladsen. I Gallehusløbet, fordi der var en sprinter med, der ikke kunne stå distancen, og i Parkløbet, fordi en kuglestøder havde besvær med at bringe sig over strækningen.

Herefter havde jeg Kai Rosenberg på nakken evig og altid. Så var der B-række holdkampene inden for JAF. Og jeg slap ikke for at træne. Når jeg kom fra arbejde kl. 17.00 og var lidt forsinket, var Kaj allerede

Gerd Larsen vinder en af sine mange sejre på Århus stadion.

hjemme hos mig, og så måtte jeg med en fedtemad i hånden cykle ud på stadion for at træne.

— *Hvordan kom du egentlig til HIF?*

— Ved de jyske mesterskaber i Haderslev i 1962 fik Knud Erik Nielsen (Nubbes) øje på mig, da jeg her klarede en 3. plads med en enorm forbedring på 800 m fra 2.00,0 til 1.53,8 min. — Efter sæsonafslutningen

snakkede vi sammen og blev enige om at træne sammen. Det var nok Knud Erik, der trak det største læs her. Direkte fra arbejde tog han med rutebilen til Åbenrå og tilbage igen – to gange om ugen. Han kunne først være hjemme kl. 21.30. Når han kom ned på rutebilstationen i Åbenrå, stod jeg parat med en cykel til ham. Flere gange blev jeg standset af politiet, fordi jeg kom cyklende med en ekstra cykel.

Da standarden i ÅIG på det tidspunkt ikke var så høj, og da vi begyndte at fable om et 4x1500 m stafethold, blev vi enige om, at jeg skulle melde mig i HIF for her at få mere ud af min træning. Jeg må dog tilstå, at det ikke så meget var den 4x1500 m, der trak, men mere kammeratskabet. Turene fra Hertug Hansskolen med efterfølgende lagskagespisning på Café Fahrenedorff står stadigvæk prentet som den bedste HIF-periode. Da havde vi tid til at være sammen.

– *Noget, der altid interesserer »fans«. Hvad var dit første resultat på f. eks. 1500 m?*

– Da man i ÅIG manglede en deltager på 1500 m i holdkampen, og der kunne blive tale om mig og en anden, lavede vi en udtagelseskonkurrence. Denne vandt jeg i 4.44 min. I selve holdkampen, der var mod Åbyhøj i 1961, kunne jeg vinde på 4.29,6 min., og 1500 meteren blev hermed min første konkurrence på bane.

– *Og dit bedste resultat indtil nu?*

– Det blev sat den 27. juni 1972 ved Århus Games og var samtidig dansk rekord med 3.39,4 min.

– *Mellem disse to resultater ligger en udvikling!*

– Mellem disse to resultater ligger 11 år. I begyndelsen trænede jeg 3–5 gange om ugen, men i 1965 gik jeg over til, så vidt det var muligt, at træne hver dag og ofte to gange om dagen. Træningen gled ind som et naturligt led i hverdagen. Resultaterne, som jeg vidste lå forude, kunne sagtens holde interessen vedlige, og samtidig var det en vis tilfredshed at yde noget, som man vidste var godt for almindeligt velbefindende. Mine skader, der i kortere og længere tid holdt mig fra at løbe, viste forskellen. Fra at have kunnet løbe 20 km og mere i et godt tempo, måtte jeg begynde med at løbe 3–4 km i roligt løb og alligevel risikere at få ømme muskler. Selv af sådan noget som at gå (løbe) op ad trapper, blev jeg forpustet.

Skuffelser har der været en del af, men jeg har altid forstået at komme igen. Det har ikke ligget for mig at give op. Jeg synes selv, jeg har undgået at tage mig selv for højtidelig. Verden går ikke under, fordi man bliver nr. sidst i DM-finalen i 1965 eller senere bliver væltet om-

HIF's danske mestre på 4x1500 m 1971: Dan Michaelsen, Hans Chr. Petersen, Børge Fallesen og Gerd Larsen.

kuld ved de nordiske mesterskaber, eller når det samme sker ved indendørslegene i Prag i 1967, når man ligger i en medaljeposition. En dårlig indsats ved OL i Mexico var også en skuffelse. Ekstra bittert, når man blot to uger efter kunne vinde over bronzevinderen på 800 m.

Der har altså været nogle skuffelser. Men hvem har man skuffet? Sig selv eller andre? Forventningerne har vel været stillet for højt, og man kommer ned på jorden igen, hvor vi dog hører til. Vi må ikke glemme, at glæderne har været størst. Når man taler om afsavn, hvad tænker man så på? For mig vil det være et afsavn at skulle holde op med at træne og konkurrere. Der er da også andre ting, jeg gerne vil lave, men så må man veje for og imod. For mig er det et »for« for atletikken.

— *Hvad har idrætten bragt dig af oplevelser?*

— Rejser har der været mange af, men det er kun få, der stadigvæk står printet ind i hukommelsen som en oplevelse ud over det sædvanlige. Rejsen til Cuba var, selv om jeg blev syg, en fantastisk oplevelse. At komme over til et land, der er blevet omtalt så meget, og nu ved selvsyn opleve det. Det var spændende.

Deltagelsen i OL i Mexico står som det højeste. Mexicos beliggenhed i 2400 meters højde gav en hel måneds ophold i olympiadebyen. Vi

kom lidt rundt på sight-seeing ind imellem den hårde træning og oplevede den skønne mexicanske natur. Hjemkomsten og modtagelsen i Haderslev var et helt kapitel for sig. Bronzeroerne stod i midtpunktet, men jeg mærkede også sympati for mine resultater, og det varmede, selv om jeg var skuffet over min egen indsats.

– *Har alt dette været træningen værd?*

– For mit eget vedkommende synes jeg, træningen og konkurrencerne har været sliddet værd. Efter træningen føler man sig vel tilpas og i god form, man har det godt med sig selv. Om vinteren kan det ofte være hårdt, når man skal ud at træne en kold, blæsende aften.

Efter en god indsats i en konkurrence, hvor man har vundet over sig selv, og måske også over de andre, så har man ydet noget, man kan være stolt af. Det kan være træningens mål, men midlet »træning« vil altid stå i forgrunden og være grundlaget for, hvad man kan yde, og derfor vil det have sin værdi.

– *Når du engang holder op som aktiv, hvad vil du så tage fat på?*

– Idrætten har givet mig meget, og jeg mener selv, at jeg ved min indsats idrætsligt også har givet noget igen. Jeg håber aldrig, min aktive tid vil holde op. Sammen med Knud Erik, der nok har gjort den største indsats, er det lykkedes os at samle en flok unge mennesker i HIF, der har givet klubben et glimrende ry. Men vi må ikke glemme personerne bag disse. HIF har igennem alle årene leveret god atletik. Dette kan kun skyldes gode ledere. Jeg har kun været i HIF i 10 år, og i disse 10 år har lederne trukket sig lidt mere tilbage fra træningsopgaverne og helliget sig opgaver i bestyrelsen. Deres indsats er ofte blevet diskuteret, men jeg ved nu, at foreningen i sit 50 års jubilæum ikke ville have været det den er og var uden disse ledere. De er med til at præge foreningen og får den ikke til at ligne en hvilken som helst anden atletikforening. Der er noget særligt over HIF.

– *Når du kaster et blik tilbage og skal være helt ærlig, var det så ærgerrighed, trangen til at være nr. 1, der drev dig fremad, eller var det atmosfæren omkring atletikken (kammeratskabet, foreningslivet, spændingen ved at deltage i konkurrencer, de lange træningsture?)*

– Jeg har trænet meget alene, men kammeratskabet på de fælles træningsture gav ny inspiration til de ensomme træningsaftener. Træningen bliver noget lettere, når man er flere om det. Men det er konkurrencerne, vi ser hen imod. Der skal vi måle vores træningsflid, hvem der nu er bedst. Hvem der får den største forbedring.

Foreningslivet i HIF er desværre ikke så godt, som vi kan ønske os

det. Et klubrum eller klubhus øger mulighederne for at samles, men den årlige fest ser de fleste dog hen til med en vis forventning.

Vi vil gerne allesammen blive nr. 1, men mærkeligt nok er man ofte mere glad for en god personlig rekord, selv om man er placeret længere nede i rækkerne. Her har atletikken nok en af sine store fordele. Der er mange andre idrætter, hvor kun førstepladsen tæller. Vi kan dog finde glæde også ved andre ting.

— *Konkurrencen for konkurrencens skyld?*

— Jeg vil da ærligt indrømme, at konkurrencen har en central plads i min idræt. Jeg elsker at deltage og teste mig selv. Det er lige meget om det er en stor konkurrence eller et lille ABC-stævne på Tønder stadion.

— *En ener, men også klubmand. Hvordan forklarer du dette?*

— Jeg er måske ikke som de andre, men fordi jeg skiller mig lidt ud på grund af mine resultater, hvor meget anderledes er jeg så? Jeg hørte engang Martin Lauer (verdensrekord på 110 m hæk i 1959) blive interviewet i det tyske TV. Her blev han spurgt om, hvad han havde glædet sig mest over: verdensrekorden eller guldet ved OL i Rom i 4x100 m stafetløb. Han svarede, at det absolut var resultatet i stafetløbet, der havde glædet mest, idet de her var fire om glæden, og den blev fire gange så stor, som da han selv satte verdensrekord.

Jeg vil sige, at de bedste øjeblikke jeg har haft er, når vi vandt 4x1500 m stafet. Man er her fælles om noget. Det er sådan noget, der binder os sammen.

Begrundelsen for, at jeg lod mig vælge til formand for atletikudvalget — jeg tilbød mig selv — var utilfredshed over forskellige ting. Jeg mente, at det kunne gøres bedre, og jeg har også gjort et forsøg. Men heri har jeg også haft gode hjælpere. Uden gode hjælpere kan løbet ikke køres, og det vi nyder i foreningen bliver tusind gange mere værdifuldt, hvis vi selv er med i det og yder en smule.

HIF's dommerklub

Midt under krigen blev der på initiativ af Hans O. Krab startet en forening, der fik navnet HIF's dommerklub. Dens formål var at bistå foreningen ved afviklingen af atletikstævner samt at yde støtte på anden

måde. Det kan siges, at netop denne dommerklubs indsats har gjort det muligt for hovedforeningen at arrangere store internationale stævner, danske og jyske mesterskaber både for mænd, kvinder og ungdommen, landsdelskampe samt også en landskamp.

Det kan ikke siges stærkt nok, at uden denne stab – som mange foreninger i dette land misunder os – kunne vi ikke have gennemført disse store arrangementer og ydet støtte til ungdomsarbejdet. Dommerklubben har gennem årene ydet ikke helt små beløb til fremme af ungdomsarbejdet.

Dommerklubben består af tidligere aktive og ledere, der ligesom har følt det som en æresforpligtelse at deltage i foreningens arbejde fremover. Det er vort håb, at dommerklubben også i fremtiden må være i stand til at forny sig selv og sit virke, og at den må få en stadig tilvækst af nye medlemmer.

Vi har spurgt klubbens nuværende formand, Johannes Fogt, om hvad man kan tænke sig at foretage sig med henblik på en udvidelse af dommerstaben:

– Det skal indrømmes, at det bliver vanskeligere og vanskeligere at få dommere til vore stævner. Vi har mange dommere, der trofast møder op til alle stævner på stadion, og vi kan altid besætte de »ledende« jobs ved stævnerne. De aktive, der ikke skal i konkurrence, er også altid villige til at give et nap med, så indtil nu har vi kunnet afvikle vore stævner fuldt forsvarligt.

Vi vil selvfølgelig gerne have flere medlemmer, og det er derfor mit ønske, at alle de aktive, der går over i de passives rækker, vil melde sig ind i dommerklubben. Vi har brug for alle, der vil give en hånd med i det vigtige arbejde, det er at sørge for afviklingen af stævnerne.

Atletikken i HIF fra 1947 til 1972

At skulle skrive indgående om denne periode, der har været så rig på begivenheder, ville sprænge alle ramme for dette jubilæumsskrift, og meget er allerede omtalt af andre.

Vore klubrekorder, over 200, vore jyske og danske mesterskaber samt vore medlemmers deltagelse på det danske landshold, deltagelse i nordiske mesterskaber, europamesterskaber samt olympiske lege, fortæller alt om udviklingen. På klubrekordlisten er der mange gengan-

Indmarchen ved landskampen mellem Danmark og Spanien i Madrid 1963: Forrest Gottfred Horstmann, nr. 3 Knud Erik Nielsen.

gere, men er det ikke netop udtryk for, at disse medlemmer har ydet en indsats – netop under træning. Man har ikke kunnet nøjes med at støde kugle 10–15 gange under træning, men måske over 100 gange. Det har ikke været nok at løbe 10–15 km om ugen for mellemdistancefolkene, men over 100 km. Fortæller denne træningsindsats ikke noget om glæden ved træningen. Andetsteds er fortalt herom.

Det mest glædelige ved disse navne er, at inden de nåede de store resultater, havde de præsteret gode resultater i vor ungdomsafdeling. Ungdomsafdelingen, undertiden kaldet vort smertensbarn, men der kom de dog fra, de der bar vor forening, fremad og opad.

Dog, hvor blev de af, de der vandt jyske og danske ungdomsmesterskaber. Nis Rahn, Hans Roigaard Pedersen, Carl Henrik Thomsen, Olav Johnsen, Kjeld Nørgaard og Per Jespersen.

De, der hørte til den danske og jyske elite, de måtte søge deres uddannelse andetsteds, og så var de borte.

I fyrrerne var kvindeafdelingen laurbærkransen om vort æresemblem. Laurbærkransen har vi stadig, men kvindeafdelingens styrke savner vi

HIF's atletikhold, der i 1963 rykkede op i 1. division

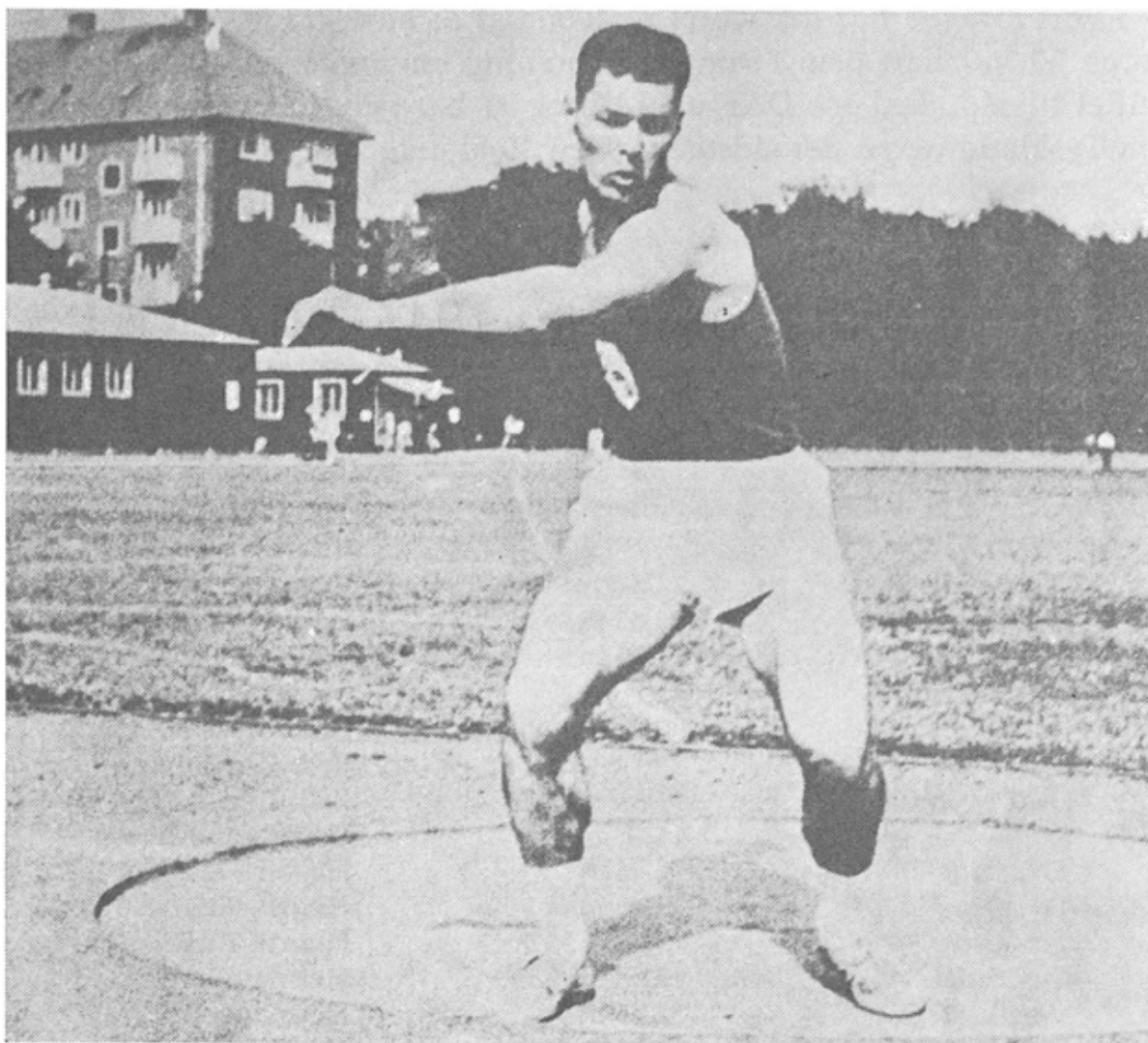
i vort arbejde. Dens styrke fra dengang er uudsletteligt skrevet i vor forenings historie. Jyske holdmesterskaber, danske mesterskaber og danske rekorder, vinder af den danske kvindeatletikdag. Fremragende ledere har forsøgt at føre arbejdet videre indtil dagen i dag. Unge har vi nok af. I én af vore beretninger står, at et år var der 100 småpiger på stadion. I deres forskelligartede påklædning lyste de op som et blomsterbed på stadions grønsvær. Et blomsterbed skal der hægges om, men havde vi med så overvældende stor tilslutning tilstrækkeligt med ledere? Nej, vi havde ikke, og de der aften efter aften ofrede deres fritid på dette arbejde, gjorde det som en æressag.

Vi har fra vore tidligste år deltaget i JAF's holdkampe i de forskellige rækker i det omfang, vi har haft mandskab til det. Det store mål har altid været at komme frem til finalen i JAF's mesterrække. Det er lykkedes for os nogle gange, og det har altid været højdepunkterne i vort arbejde. Vore kvinder har vundet den fine række 6 gange i træk, og det må vel nok betegnes som en præstation. Vore old boys har vundet deres række 2 gange.

Fra 1959 indførtes DAF's landsturnering. Den første sæson startede

vi efter inddeling i 2. division. Vi kom i 1. division og måtte ud igen. Vi har ført en elevatortilværelse i landsturneringen. Der skal ikke her foretages nogen vurdering af landsturneringens betydning for dansk atletik, men helt ærligt må det tilstås, at undertiden savner vi JAF's holdkampe.

Gennem årene har vi haft forbindelser med foreninger i Jylland, på Fyn og Sjælland samt fra København. Det har været i form af officielle og private holdkampe, og de har været os en stor inspiration i vort arbejde. Med de sønderjyske klubber har vi haft de sønderjyske holdkampe for såvel seniores, ungdom som kvinder. Vi mener, at disse holdkampe har haft stor betydning med hensyn til at skabe fremgang for sønderjysk atletik.

Preben Olsen – siden 1959 en af HIF's mest stabile atletikudøvere.

Indtil 2. verdenskrigs udbrud havde vi kun haft en udenlandsk forbindelse, nemlig »Eintracht«, Flensborg, men i tiden herefter har vi forbindelser med klubber i England, Finland, Norge, Sverige og Tyskland. For nogle udenlandske klubbers vedkommende endda livlige forbindelser.

Meget hurtigt efter foreningens start begyndte man at arrangere nationale stævner, dvs. med deltagere fra danske klubber, og disse fortsattes med enkelte afbrydelser indtil 1945. Så gik der imidlertid en bølge hen over det ganske land. Nu måtte man til at arrangere internationale stævner, dvs. med deltagere fra både udenlandske og danske klubber. Vi har gennemført mange af disse med deltagelse fra England, Norge, Sverige, Tyskland og New Zealand. Et pust fra de øvrige nordiske lande og de andre nævnte lande gik hen over os og gav vore stævner farve.

I vort arbejde har det været nødvendigt at have trænere og instruktører. Vi har haft dem i vor egen forening, men vi har også fået dem stillet til rådighed fra DAF og JAF, og vi har selv hentet instruktører fra Tyskland og på det sidste fra New Zealand.

Klubrekorder fra 1947-1972

1947	Kuglestød	11,47 m	Edith Hellesø
	1000 m stafet	2.06,3 min.	Harry Hansen Johs. Fogt Harald Schmidt Erik Christensen
	800 m løb	2.00,5 min.	Erik Christensen
	Diskoskast	35,33 m	Edith Hellesø
	Kuglestød	11,84 m	Edith Hellesø
	Højdespring	1,47 m	Esther Jensen
1948	400 m løb	50,4 sek.	Erik Christensen
	800 m løb	1.57,6 min.	Erik Christensen
	1500 m løb	4.08,8 min.	Erik Christensen
1949	Kuglestød	12,68 m	Hermann Ahring
	Trespring	13,36 m	Holger Dencker
	Trespring	13,48 m	Henrik Riis
	Trespring	13,72 m	Henrik Riis
	Kuglestød	12,53 m	Hermann Ahring
	Vægtkast	12,75 m	Hermann Ahring
	Kuglestød	12,84 m	Hermann Ahring
1950	Vægtkast	13,22 m	Hermann Ahring

	Trespring	13,80 m	Henrik Riis
	Trespring	13,81 m	Henrik Riis
	2000 m løb	6.04,6 min.	Heinrich Schuleit
	800 m løb	1.57,0 min.	Erik Christensen
	4x1500 m stafet	17.50,0 min.	Hans R. Petersen
			Erik Christensen
			Chr. Læbel
			Heinrich Schuleit
1951	Hammerkast	43,62 m	Hermann Ahring
	Vægtkast	13,41 m	Hermann Ahring
	Højdespring	1,48 m	Aase Andersen
1952	Hammerkast	44,96 m	Hermann Ahring
	Hammerkast	45,67 m	Hermann Ahring
	Hammerkast	47,26 m	Hermann Ahring
	1000 m stafet	2.05,0 min.	Andreas Michaelsen
			Hans Petersen
			Jørgen Nielsen
			Erik Christensen
	400 m hækkeløb	60,0 sek.	Hans Petersen
	OL-stafet	3.55,2 min.	Svend Thorsen
	(200 - 200 - 400 - 800)		Hans Petersen
			Jørgen C. Nielsen
			Hans R. Petersen
1953	110 m hækkeløb	16,5 sek.	Svend Thorsen
	110 m hækkeløb	16,2 sek.	Svend Thorsen
	110 m hækkeløb	16,0 sek.	Svend Thorsen
	Kuglestød	12,87 m	Andreas Michaelsen
	Kuglestød	13,06 m	Andreas Michaelsen
	Kuglestød	13,49 m	Andreas Michaelsen
	1000 m løb	2.36,8 min.	Erik Christensen
	3-kamp, kvinder	956 points	Rita Giørtz
1954	5000 m løb	16.24,2 min.	Hans E. Egander
	5000 m løb	16.18,8 min.	Hans E. Egander
	5000 m løb	16.14,0 min.	Hans E. Egander
	Kuglestød	13,70 m	Andreas Michaelsen
	Kuglestød	14,15 m	Andreas Michaelsen
	Vægtkast	15,02 m	Andreas Michaelsen
	200 m hækkeløb	27,2 sek.	Andreas Gydesen
	2000 m løb	6.02,2 min.	Heinrich Schuleit
	2000 m løb	6.02,0 min.	Heinrich Schuleit
	3000 m forhindring	10.10,6 min.	Hans E. Egander
	400 m hækkeløb	57,0 sek.	Andreas Gydesen
	400 m hækkeløb	56,5 sek.	Andreas Gydesen
	5-kamp	2.541 points	Andreas Gydesen
	4x100 m stafet	45,0 sek.	Erik Christensen
			Andreas Gydesen
			Andreas Michaelsen
			Jørgen C. Nielsen

	4x400 m stafet	3.37,4 min.	Erik Christensen Andreas Gydesen Donald Krab Jørgen C. Nielsen
1955	Kuglestød	14,22 m	Andreas Michaelsen
	Kuglestød	14,41 m	Andreas Michaelsen
	Kuglestød	14,52 m	Andreas Michaelsen
	Kuglestød	14,62 m	Andreas Michaelsen
	110 m hækkeløb	15,8 sek.	Svend Thorsen
	110 m hækkeløb	15,7 sek.	Svend Thorsen
	4x100 m stafet	44,8 sek.	Andreas Michaelsen Donald Krab Erik Christensen
	200 m hækkeløb	26,8 sek.	Andreas Gydesen
	400 m hækkeløb	55,0 sek.	Andreas Gydesen
	Diskoskast	42,25 m	Andreas Michaelsen
	Diskoskast	42,37 m	Andreas Michaelsen
	Diskoskast	44,24 m	Andreas Michaelsen
	1000 m stafet	2.04,8 min.	Andreas Michaelsen Donald Krab Erik Christensen
	4x400 m stafet	3.33,0 min.	Andreas Gydesen Svend Thorsen Donald Krab Erik Christensen
	200 m løb	22,5 sek.	Andreas Gydesen
	5-kamp, kvinder	1828 points	Andreas Gydesen Erika Lapiki
1956	Spydkast	52,04 m	Kjeld Nørgaard
	Spydkast	52,14 m	Kjeld Nørgaard
	1500 m løb	4.07,8 min.	Rud Petri
	3000 m løb	9.08,2 min.	Rud Petri
	5000 m løb	15.40,6 min.	Rud Petri
	5-kamp	2762 points	Andreas Gydesen
1957	Kuglestød	14,66 m	Andreas Michaelsen
	Kuglestød	14,77 m	Andreas Michaelsen
	2000 m løb	5.46,2 min.	Heinrich Schuleit
	Hammerkast	50,15 m	Andreas Michaelsen
	Diskoskast	44,45 m	Andreas Michaelsen
1958	Spydkast	54,21 m	Kjeld Nørgaard
	Spydkast	54,94 m	Kjeld Nørgaard
	4x1500 m stafet	17.37,8 min.	Heinrich Schuleit Ove Østergaard Nielsen Donald Krab Norman Krab
1959	10-kamp	4913 points	Andreas Gydesen
	10-kamp	5071 points	Andreas Gydesen

1960	800 m løb	1.56,6 min.	Anders Jørgensen
	1000 m løb	2.35,2 min.	Anders Jørgensen
1961	400 m løb	50,0 sek.	Knud Erik Nielsen
	1000 m stafet	2.04,2 min.	Preben Olsen
			Kaj Hansen
			Hans Kjelstrup
			Knud Erik Nielsen
	1000 m stafet	2.03,5 min.	Jørgen P. Poulsen
			Kaj Hansen
			Preben Olsen
			Knud Erik Nielsen
		1500 m løb	4.07,3 min.
	1000 m løb	2.35,2 min.	Anders Jørgensen
	800 m løb	1.56,6 min.	Anders Jørgensen
	800 m løb	1.54,4 min.	Knud Erik Nielsen
	800 m løb	1.53,7 min.	Knud Erik Nielsen
	Spydkast	60,64 m	Jørgen P. Poulsen
1962	110 m hækkeløb	15,6 sek.	Gottfred Horstmann
	110 m hækkeløb	15,5 sek.	Gottfred Horstmann
	1000 m stafet	2.03,3 min.	Frede Buchhard
			Gottfred Horstmann
			Kaj Hansen
			Knud Erik Nielsen
	1000 m løb	2.34,8 min.	Knud Erik Nielsen
	1000 m løb	2.30,4 min.	Knud Erik Nielsen
	1500 m løb	4.06,1 min.	Knud Erik Nielsen
	1500 m løb	4.04,1 min.	Knud Erik Nielsen
	Stangspring	3,45 m	Preben Olsen
	Spydkast	60,46 m	Jørgen Peter Poulsen
	Spydkast	61,81 m	Jørgen P. Poulsen
	800 m løb	1.53,2 min.	Knud Erik Nielsen
	800 m løb	1.52,7 min.	Knud Erik Nielsen
1 engelsk mil	4.30,2 min.	Knud Erik Nielsen	
1963	1000 m løb	2 29,7 min.	Gerd Larsen
	1500 m løb	4.04,0 min.	Gerd Larsen
	1500 m løb	4.03,4 min.	Gerd Larsen
	4x100 m stafet	44,3 sek.	Knud Erik Nielsen
			Hans Kjelstrup
			Kaj Hansen
			Andreas Gydesen
	110 m hækkeløb	15,3 sek.	Gottfred Horstmann
	3000 m løb	8.57,2 min.	Rud Petri
	1000 m stafet	2.01,6 min.	Kaj Hansen
		Andreas Gydesen	
		Gerd Larsen	
		Knud Erik Nielsen	

	2000 m løb	5.31,9 min.	Gerd Larsen
	20 km løb	1.06.14,6 time	Rud Petri
	4x1500 m stafet	16.16,0 min.	Rud Petri
			Knud Erik Nielsen
			Knud Andersen
			Gerd Larsen
	5-kamp	2.790 pionts	Andreas Gydesen
	5-kamp	2.955 points	Andreas Gydesen
	1 engelsk mile	4.23,4 min.	Gerd Larsen
	10-kamp	5.664 points	Andreas Gydesen
1964	Hammerkast	50,61 m	Preben Olsen
	Hammerkast	52,03 m	Preben Olsen
	Hammerkast	53,52 m	Preben Olsen
	Hammerkast	54,41 m	Preben Olsen
	Stangspring	3,50 m	Preben Olsen
	Stangspring	3,55 m	Preben Olsen
	Stangspring	3,60 m	Preben Olsen
	Stangspring	3,70 m	Preben Olsen
	Diskoskast	45,10 m	Preben Olsen
	1500 m løb	4.01,4 min.	Gerd Larsen
	1500 m løb	4.00,0 min	Gerd Larsen
	1500 m løb	3.57,4 min.	Gerd Larsen
	110 m hækkeløb	15,2 sek.	Gottfred Horstmann
	10-kamp	5.782 points	Preben Olsen
	10-kamp	5.886 points	Preben Olsen
	800 m løb	1.52,4 min.	Knud Erik Nielsen
	4x400 m stafet	3.27,2 min.	A. Jørgensen
			Andreas Gydesen
			Knud Erik Nielsen
			Niels Lyhne Petersen
	Højdespring	1,84 m	Heicke Niebuhr
	1000 m løb	2.27,3 min.	Gerd Larsen
	1 engelsk mile	4.17,8 min.	Gerd Larsen
1965	1500 m løb	3.50,6 min.	Gerd Larsen
	1500 m løb	3.49,8 min.	Gerd Larsen
	1500 m løb	3.48,7 min.	Gerd Larsen
	1500 m løb	3.45,3 min.	Gerd Larsen
	1500 m løb	3.44,4 min.	Gerd Larsen
	3000 m løb	8.24,4 min.	Gerd Larsen
	200 m hækkeløb	26,0 sek.	Andreas Gydesen
	800 m løb	1.51,5 min.	Gerd Larsen
	800 m løb	1.51,4 min.	Gerd Larsen
	800 m løb	1.49,8 min.	Gerd Larsen
	1 engelsk mile	4.13,8 min.	Gerd Larsen
	1 engelsk mile	4.12,7 min.	Gerd Larsen
	1000 m løb	2.24,9 min.	Gerd Larsen
	1000 m løb	2.24,3 min.	Gerd Larsen

	4x1500 m stafet	16.13,2 min.	Arne Fogt Knud Erik Nielsen Rud Petri Gerd Larsen
	10-kamp	6.720 points	Preben Olsen
	5000 m løb	15.36,2 min.	Gerd Larsen
	5000 m løb	15.34,7 min.	Gerd Larsen
	4x400 m stafet	3.22,4 min.	Preben Olsen Andreas Gydesen Gerd Larsen Knud Erik Nielsen
	1000 m stafet	1.59,1 min.	Preben Olsen Andreas Gydesen Gerd Larsen Knud Erik Nielsen
1966	10000 m løb	33.34,8 min.	Rud Petri
	400 m løb	49,8 sek.	Andreas Gydesen
	400 m løb	49,2 sek.	Andreas Gydesen
	4x100 m stafet	44,1 sek.	Harry Nielsen Preben Olsen Niels Åge Rasmussen Andreas Gydesen
	4x800 m stafet	8.08,4 min.	Arne Fogt Bruno Bock Knud Erik Nielsen Gerd Larsen
	5-kamp	3.230 points	Preben Olsen
	800 m løb	1.49,4 min.	Gerd Larsen
	800 m løb	1.48,3 min.	Gerd Larsen
	10000 m løb	32.41,8 min.	Gerd Larsen
1967	3000 m forhindring	9.43,3 min.	Hans Chr. Petersen
	3000 m forhindring	9.28,0 min.	Hans Chr. Petersen
	4x100 m stafet	44,0 sek.	Preben Olsen Knud Erik Nielsen Reinar Kahle Andreas Gydesen
	5000 m løb	15.06,2 min.	Hans Chr. Petersen
	5000 m løb	14.56,6 min.	Hans Chr. Petersen
	5-kamp	3.277 points	Preben Olsen
	5-kamp	3.305 points	Preben Olsen
	10000 m løb	32.31,8 min.	Hans Chr. Petersen
	Vægtkast	15,06 m	Preben Olsen
	Diskoskast	47,27 m	Preben Olsen
1968	20 km løb	1.05.50,0 time	Hans Chr. Petersen
	800 m løb	1.47,7 min.	Gerd Larsen
	1000 m løb	2.22,0 min.	Gerd Larsen
	3000 m forhindring	9.26,2 min.	Hans Chr. Petersen
	10000 m løb	31.29,0 min.	Hans Chr. Petersen

	5000 m løb	14.50,2 min.	Hans Chr. Petersen
	1000 m løb	2.21,8 min.	Gerd Larsen
1969	5000 m løb	14.28,4 min.	Gerd Larsen
	1500 m løb	3.42,1 min.	Gerd Larsen
	10000 m løb	30.28,0 min.	Hans Chr. Petersen
	20 km løb	1.04.41,6 time	Hans Chr. Petersen
	1 engelsk mile	4.06,7 min.	Gerd Larsen
	Trespring	13,97 m	Torben Vonsild
1970	3000 m forhindring	9.17,4 min.	Hans Chr. Petersen
1971	800 m løb	1.47,5 min	Gerd Larsen
	2000 m løb	5.25,8 min.	Gerd Larsen
	1500 m løb	3.41,2 min.	Gerd Larsen
	110 m hæk	15,1 sek.	Preben Olsen
	Maratonløb	2.38.15,6 time	Hans Chr. Petersen
	4x800 m stafet	7.41,2 min.	Preben Beck Dan Michaelsen Børge Fallesen Gerd Larsen
1971	20 km kolonneløb	1.12.06,0 time	Hans Chr. Petersen Gerd Larsen Bruno Bock Bent Larsson Dan Michaelsen
	Længdespring	5,20 m	Edith Terkildsen
	100 m hækkeløb	18,4 sek.	Jette F. Hansen
	400 m løb	62,0 sek.	Birgit Hansen
	800 m løb	2.30,7 min.	Birgit Hansen
	1500 m løb	5.24,1 min.	Birgit Hansen
1972	20 km kolonneløb	1.10.30,4 time	Hans Chr. Petersen Bent Larsson Arne Møller Bruno Bock Gerd Larsen
	1500 m løb	3.39,4 min.	Gerd Larsen

HIF's danske mestre gennem 50 år

MÆND

1955	Kuglestød	13,86 m	Andreas Michaelsen
1956	Kuglestød	14,31 m	Andreas Michaelsen
	5-kamp	2762 points	Andreas Gydesen

1957	5-kamp	2742 points	Andreas Gydesen
1959	10-kamp	5071 points	Andreas Gydesen
1963	5-kamp 4x1500 m stafet	2955 points 16.35,2 min.	Andreas Gydesen Knud Erik Nielsen Knud Andersen Rud Petri Gerd Larsen Preben Olsen
1964	5-kamp	2835 points	Andreas Gydesen
1965	5-kamp 10-kamp 4x1500 m stafet	3189 points 6720 points 16.13,2 min.	Preben Olsen Gerd Larsen Arne Fogt Knud Erik Nielsen Rud Petri Gerd Larsen
	Terrænløb (3 km)	8.47,5 min	Gerd Larsen
1967	Terrænløb (3 km)	10.17,4 min.	Gerd Larsen
1968	800 m løb 4x1500 m stafet	1.51,4 min. 16.25,0 min.	Gerd Larsen Gerd Larsen Børge Fallesen Hans Chr. Petersen Knud Erik Nielsen Hans Chr. Petersen
	20 km løb	1.06.31,2 time	Gerd Larsen
1969	Terrænløb (3 km)	8.23,8 min.	Gerd Larsen
1971	800 m løb 1500 m løb 4x1500 m stafet	1.52,0 min. 3.44,1 min. 16.16,0 min.	Gerd Larsen Gerd Larsen Dan Michaelsen Børge Fallesen Hans Chr. Petersen Gerd Larsen
1972	Terrænløb (8 km) (holdmesterskab)		Hans Chr. Petersen Arne Møller Bent K. Larsson

KVINDER

1944	4x100 m stafet	52,8 sek.	Edith Wad Rigmor Føgtmann Margit Skjønnemann Edith Hellesøe
1945	200 m løb 4x100 m stafet	26,7 sek. 53,2 sek.	Hildegard Nissen Edith Weitling Margit Skjønnemann Helga Skrydstrup Hildegard Nissen
	Kuglestød	10,98 m	Edith Hellesøe
1947	Kuglestød	11,13 m	Edith Hellesøe

HIF's jyske mestre gennem 50 år

MÆND

1926	4x400 m stafet	3.37,5 min.	Johannes Nielsen Chr. Lachenmeier Holger Riis Hans Dall
1929	400 m løb	53,3 sek.	Holger Riis
1931	100 m løb	11,8 sek.	Hans Dall
1932	Længdespring Spydkast	6,56 m 51,52 m	Hans Dall Peter Bruhn
1934	Længdespring	6,59 m	Hans Dall
1936	Diskoskast	39,07 m	Herbert Steffen
1937	10000 m løb	34.13,5 min.	Knud Poulsen
1938	Længdespring Diskoskast	6,86 m 65,04 m (sml.)	W. Jessen. Herbert Steffen
1944	Diskoskast	38,50 m	Herbert Steffen
1945	200 m løb	23,6 sek.	Johs. Fogt
1946	4x100 m stafet	45,5 sek.	Harald Schmidt Henrik Riis Martin Gormsen Johs. Fogt
1950	400 m løb 800 m løb Trespring	52,0 sek. 1.59,4 min. 13,64 m	Erik Christensen Erik Christensen Henrik Riis
1951	Trespring	13,67 m	Henrik Riis
1952	Trespring 800 m løb	13,68 m 2.02,6 min.	Henrik Riis Erik Christensen
1953	Trespring	13,38 m	Henrik Riis
1954	400 m hækkeløb Kuglestød 400 m hækkeløb 4x100 m stafet	58,4 sek. 13,77 m 58,4 sek. 45,0 sek.	Andreas Gydesen Andreas Michaelsen Andreas Gydesen
1955	400 m hækkeløb Kuglestød 4x100 m stafet	56,7 sek. 13,90 m 44,9 sek.	Andreas Gydesen Andreas Michaelsen
1956	400 m hæk Kuglestød Diskoskast	56,6 sek. 14,30 m 42,31 m	Andreas Gydesen Andreas Michaelsen Andreas Michaelsen

	5-kamp	2595 points	Andreas Gydesen
	Længdespring	6,76 m	Andreas Michaelsen
	4x100 m stafet	44,8 sek.	
1957	5-kamp	2742 points	Andreas Gydesen
1958	Diskoskast	44,43 m	Andreas Michaelsen
1959	400 m hækkeløb	56,0 sek.	Andreas Gydesen
	5-kamp	2686 points	Andreas Gydesen
	10-kamp	4913 points	Andreas Gydesen
1961	10-kamp	5071 points	Andreas Gydesen
1962	800 m løb	1.53,2 min.	Knud Erik Nielsen
	Kuglestød	14,18 m	Andreas Michaelsen
1963	800 m løb	1.54,5 min.	Gerd Larsen
	4x1500 m stafet	16.16,0 min.	Gerd Larsen
			Knud Erik Nielsen
			Rud Petri
			Knud Andersen
1964	1500 m løb	4.00,0 min.	Gerd Larsen
	5-kamp	2697 points	Preben Olsen
	10-kamp	5782 points	Preben Olsen
1965	5-kamp	3213 points	Andreas Gydesen
	10-kamp	6375 points	Preben Olsen
1966	10-kamp	6651 points	Preben Olsen
1967	5-kamp	3277 points	Preben Olsen
	10-kamp	6582 points	Preben Olsen
1968	4x1500 m stafet	16.22,0 min.	Knud Erik Nielsen
			Gerd Larsen
			Arne Fogt
			Hans Chr. Petersen
	5-kamp	3158 points	Preben Olsen
	10-kamp	6533 points	Preben Olsen
1969	5-kamp	3082 points	Preben Olsen
	10-kamp	6631 points	Preben Olsen
	Terrænløb (8 km)		Hans Chr. Petersen
1970	5-kamp	3144 points	Preben Olsen
1971	5-kamp	3321 points	Preben Olsen
1971	4x1500 m stafet	16.37,2 min.	Bent Larsson
			Bruno Bock
			Hans Chr. Petersen
			Dan Michaelsen
1972	Terrænløb (3 km)	8.43,6 min.	Hans Chr. Petersen
	Terrænløb (holdmesterskab)		Hans Chr. Petersen
			Gerd Larsen
			Børge Fallesen
1972	4x1500 m	16.10,2 min.	Bruno Bock
			Hans Chr. Petersen
			Børge Fallesen
			Gerd Larsen

KVINDER

1944	60 m løb	8,0 sek.	Margit Skjønnemann
	200 m løb	27,7 sek.	Hildegard Nissen
	Højdespring	1,40 m	A. M. Knudsen
	Kuglestød	10,67 m	Edith Hellesøe
	Spydkast	34,04 m	Edith Hellesøe
	4x100 m stafet	55,1 sek.	Edith Hellesøe
			Margit Skjønnemann
			Edith Wad
			Helga Hinrichsen
1945	60 m løb	8,1 sek.	Hildegard Nissen
	200 m løb	27,6 sek.	Hildegard Nissen
	Kuglestød	10,43 m	Edith Hellesøe
1946	60 m løb	8,0 sek.	Margit Skjønnemann
	100 m løb	13,1 sek.	Margit Skjønnemann
	200 m løb	28,1 sek.	Margit Skjønnemann
	Højdespring	1,40 m	Esther Jensen
	Kuglestød	11,47 m	Edith Hellesøe
	4x100 m stafet	54,0 sek.	Edith Hellesøe
			Edith Wad
			Margit Skjønnemann
			C. Simon
1947	Højdespring	1,45 m	Esther Jensen
	Kuglestød	10,92 m	Edith Hellesøe
	Diskoskast	32,66 m	Edith Hellesøe
1948	60 m løb	7,9 sek.	Margit Skjønnemann
	100 m løb	12,9 sek.	Margit Skjønnemann
	200 m løb	28,0 sek.	Edith Hellesøe
	Højdespring	1,45 m	Esther Jensen
	Spydkast	30,90 m	Edith Hellesøe
	Diskoskast	35,34 m	Edith Hellesøe
1949	60 m løb	8,3 sek.	Hildegard Nissen
	100 m løb	13,5 sek.	Hildegard Nissen
	200 m løb	28,3 sek.	Hildegard Nissen
	Diskoskast	32,46 m	Edith Gormsen

Haderslev Idræts Forenings bestyrelse i jubilæumsåret. Siddende fra venstre: Marius Wonsyld (leder af festudvalget), Frederik R. Hansen (formand), Holger Riis (kasserer og næstformand). Stående fra venstre: Knud Andersen (civilt medlem), Gerd Larsen (leder af atletikafdelingen for mænd), Henny Sørensen (leder af atletikafdelingen for kvinder), Carsten Nissen (sekretær).

Til sidst

Tak til de, der har ydet bidrag til dette jubilæumsskrift, og til redaktionsudvalgets medlemmer.

En tak til de aktive fra såvel atletik- som håndboldafdelingen, der har været med til at befæste vort ry som idrætsforening.

En dybfølt tak til de, der som bestyrelses- og udvalgsmedlemmer, som trænere og på anden måde har ydet en enestående indsats gennem de 50 år. Mange slag har vi været udsat for. Tit følte vi, at det hus, en flok unge mennesker byggede den 22. august 1922, var ved at forfalde.

Imidlertid stod der altid nye frem, og til vort held også unge, der sammen med de ældre stod skulder ved skulder for at ride stormen af.

Vor forening er kun én af de mange tusinder, der er tilsluttet den danske idrætsbevægelse. Denne idrætsbevægelse — med sine fejl, sine mangler — er en uvurderlig bestanddel af vort samfund og som ingen nation, intet folk kan være foruden.

Vi var med, vi er med, og vi vil fremover være med, og gid vi altid må have ledere, der vil føle det som en æressag at være med i arbejdet.

Foreningen bringer alle jer, der står indtegnet i vore protokoller som medarbejdere dengang og nu, en tak for jeres store arbejde.

F. R. HANSEN
formand

